

Choro cum aliis psallere in cap. Sicut dignum, num. 1. & seq. de homie. 112
 Lectiones non legit, nec responsoria, separatim cantat, ibidem numero 2. 112
 Clericus sit irregularis est deponendus non solum propter homicidium per se commissum, sed etiam propter homicidium commissum eius auxilio, consilio vel favore, ibid. num. 3. & 5. 112
 Nec ministrat in ordinibus etiam minoribus, ibidem num. 4. pag. 112
 Irregularis an sit Clericus qui volens occidere hominem, eidem mortuo caput amputavit in c. A nobis il secundo, nu. 22. & seq. de sent. excom. 318
 Irregularis non est dans causam abortui fetus inanimati, ibidem numero 23. 318
 Irregularis ex homicidio non est deponendus ipso jure, sed deponendus in c. Cum non ab homine, n. 17. de judic. 3
 Irregularis an efficiatur Clericus minorum ordinum dispensatus, excommunicatus vel interdictus ministrando in aliquo ex dictis ordinibus in c. Si quis Presbiter, num. 2. & seq. usque in fin. de Cler. excom. ministr. 176
 Irregularis in dubio prohibetur ministrare in ordinibus sacris in minoribus vero permittitur dispensative, ib. n. 8. 176
 Et an hoc casu dispenset Episcopus, ibidem num. 9. 176
 Irregularis sunt Clerici ministrantes in prima tonsura & minoribus ordinibus simoniace susceptis, ex Constitutione Sixti V. hac in parte non revocata per Clem. VIII. ibidem numero 11. 176
 Clerici suspensi, excommunicati vel interdicti, qui tantum Clerici ex officio suo exercent actum alicui ex dictis ordinibus deputatum irregularitatem incurrunt ex voto Sacre Penitentiarie, ibidem num. 17. 177
 Suspenditur ab homine, si celebrat antequam sententia abfolvatur, irregularis efficitur in cap. Quasitum, n. 8. & 20. de cohabit. Cler. & mulier. 17
 Irregularis non est Clericus condemnatus a Jure laico, nil particeps homicidii quod non commisit, licet contra eum esset publica vox & fama in cap. Veltra, num. 139 de cohabit. Clericor. & mulier. 15
 Irregularis sunt testes, Judices, Officiales, Assesores, Advocati, Medici & Chirurgi, consilium vel auxilium aut causam prebentes ad mortem vel membri mutilationem remissive in cap. sententiam, numero 3. Ne Cler. vel Monach. 640
 Irregularis an sit qui in causa fuit, ut artifex per testium incidere, si ille decidens obierit in cap. Quidam, num. 6. de homie. 128
 Irregularis an sit Clericus qui puerum per funem dimisit in puteum ad res perquirendas, si puer disrupto fune decidens obierit, ibidem num. 1. & seq. usque in fin. 128
 Irregularis certetur percussus, de cuius vulnere an fuerit lethale necne, sciri non potest, si percussus ab eo vel ab aliis occisus extiterit in cap. Significanti il secundo, numero 1. de homicidio. 124
 Irregularis non est qui iudici seculari dedit interstigia furis a quo fuit vulneratus, licet ille postmodum occiderit in cap. Tua nos, numero 2. de homicidio. 125
 IRREGULARITAS causata ex homicidio voluntario an sit de jure Divino in cap. Henricus, numero 39. de Clericis pugnantis in duello 112
 Irregularitas contrahitur ex homicidio ignoranter & praeter intentionem commissio, quoties culpa praecessit casum in cap. si coherenter, num. 38. de accusat. 7
 Irregularitas contrahitur etiam ex causa remota ad homicidium ordinata, quando quis dabit operam rei illicitae, ibidem numero 40. 7
 Irregularitatis in iudicanda causa que fuerit, ibid. n. 52. 8
 Irregularitas in foro contentioso in dubio non est praesumenda in c. Ad audientiam, num. 3. de homie. 118
 Secus in foro poenitentiali vel quasi poenitentiali, ib. n. 4. 118
 Irregularitas ex homicidio vel mutilatione in quibus casibus contrahitur, ibidem num. 17. usque in finem. 119
 Irregularitas ex homicidio vel mutilatione est in duplici differentia, ibidem numero 18. 119
 Irregularitas ex homicidio casuali contrahitur ab eo qui dabit operam rei illicitae, ibidem numero 19. 119
 Irregularitas ex homicidio voluntario qualiter contrahitur, ibidem numero 51. 121
 Irregularitas incurritur etiam cum merito in cap. De cetero, n. 8. & in c. Petio, num. 6. de homie. 126
 Irregularitas ex homicidio voluntario contrahitur indistincte ab eo qui dat causam proximam homicidio, sed oportet ut homicidium sit in se volitum, ib. n. 27. 129
 Irregularitas an & quando oritur ex causa remota ad homicidium ordinata, ibidem numero 16. 127
 Irregularitas an contrahatur ex homicidio vel mutilatione pro necessaria defensione patris vel parentum in cap. Petio, num. 1. & seq. usque in fin. de homie. 126

Irregularitas ex occasione vel mutilatione ad sui defensionem quando incurratur, ibidem numero 3. 126
 Irregularitas contrahitur etiam ex merito, ibid. n. 6. 126
 Irregularitas incurritur ex homicidio patratu ob necessarium honoris defensionem, ibidem num. 9. 126
 Irregularitas contrahitur ex sola praesentia in homicidio ab aliis patratu in bello injusto, secus si bellum iustum, ibidem numero 11. 126
 Irregularitas contrahitur ab eo qui legavit forem sicut ab eo qui interfecit in cap. Suscepimus, n. 6. de homie. 113
 Irregularitatem an & quando incurrat Clericus occidens aut causam prebens occasionem pro defensione, persone & rerum, ibidem numero 28. 114
 Irregularitas inducitur ex violatione suspensionis non solum per actum alicui ordinis competentem Jure Divino sed etiam Jure Ecclesiastico in cap. Vel non est compos, num. 39. de temp. ordinat. 398
 Irregularitas non inducitur, nisi in casibus in jure expressis, ibidem num. 41. 392
 Irregularitas quid sit & in quo differat a suspensione in cap. Nisi cum pridem, n. 80. de transu. 315
 Irregularitas tribus modis contrahitur, ibid. n. 81. 315
 Irregularitas nativa quae dicitur, ibid. num. 82. 316
 Irregularitates omnes & earum poena sunt de jure positivo, ibidem num. 84. 316
 Irregularitas an tollatur pro professionem. Vide in ver. Professio quid operetur. Et in ver. Illegimus.
 Irregularitas non contrahitur, nisi in casibus in jure expressis in cap. A nobis, il secundo, num. 24. de sent. excom. 318
 Irregularitas ex defectu difficultatis tollitur, quam irregularitas ex ministracione in censura in c. Mandato, nu. 64. de simon. 57
 Irregularitas non incurritur, nisi in casibus in jure expressis & dicens aliquem irregularem, debet dare casum juris in cap. Si quis Presbiter, num. 4. de Cler. excom. ministr. 176
 Irregularitas non contrahitur, nisi sit expressum in iure in c. Quasitum, n. 14. de cohabit. Cler. & mulier. 18
 Irregularitas an contrahatur ex levissima culpa in c. Quidam, n. 9. de homie. 129
 Irregularitas contrahitur ex lata culpa ad homicidium commissa, quantumcumque crimen sit occultum in cap. Quasitum, num. 9. de poen. & remiss. 120
 Idem si culpa sit levis, secus si levissima, ib. n. 10. 120
 Irregularitas est impedimentum Canonicum, quo prohibetur promotio ad Ordines & illorum executio in cap. Cum illorum, num. 28. de sent. excom. 315
 Dispensatio in irregularitate est dispensatio circa ordines, ibidem num. 39. 325
 Irregularitas in dubio non debet iudicari quemquam irregularem, sed quilibet in dubio tenetur se irregularem iudicare in c. Ne innotatis, n. 197. de constit. 45
 Irregularitas an contrahatur ex levissima culpa in c. Quidam, num. 9. de homie. 129
 ITALIA omnium provinciarum dominus in c. inter alia, num. 46. de immun. Eccles. 602
 ITERATUM non intelligitur, quod factum esse desinitur in c. Tux littere, n. 9. de Cler. per salt. promot. & in cap. Cum venisset, num. 55. de sac. Unct. 412
 JUDEI possunt per Papam iudicari, in cetero Evangelium faciant in moralibus vel haereses circa suam legem inveniant in cap. Canonum statuta, num. 68. & 83. de constit. 19
 Judaei delinquentes contra legem Moysi per legem Canonice puniuntur, ibid. num. 83. 20
 Idem si obint Fidelibus vel delinquant in opprobrium Christianae Religionis, ibidem numero 84. 20
 Item si Dominici & festis diebus mercimonia vendant & artificia seu opera mechanica exercent, ibid. n. 85. 20
 Item si in die Parasceves ostia vel fenestras apertas habeant aut in publicum proficiant, ibidem numero 86. 20
 Judaei & Pagani non ligantur, cap. Omnis utriusque de poenit. & remiss. ibidem numero 87. 20
 Judaei si matrimonium contrahant in gradibus lege Canonica tantum prohibitis, ad silem conversi non separantur & eorum proles legitima est, ibidem n. 88. 20
 Nec tenentur servare formam a Concilio Tridentino praescriptam in Matrimonio contrahendis, ibid. n. 89. 20
 Judaei in successibus utuntur lege veteris Testamenti, ibidem numero 91. 20
 Judaei quamvis per circumfessionem damnationis periculum evitent: tamen non intrant in Regnum Coelorum, quod fuit omnibus observatum usque ad mortem Christi in cap. Majores, num. 49. de Baptism. 563
 Judaeus nihil potest probare minus quam per duos testes fideles & honestos, si agat contra Christianum, in cap. Licet

Licet universis, numero 1. de testibus. 137
 2. Judaei testimonium contra Christianum non admittunt, ibidem numero 3. 137
 3. Judaei sub defensione & protectione Romanae Ecclesiae recepti sunt in c. inter alia, n. 62. de immun. Eccles. 603
 Judaei & eorum sepulchra quoad immunitatem. Vide in ver. Immunitas ecclesiae quoad personas & quoad loca.
 3. Judaeus vel paganus non acquirit jus patronatus, si Ecclesiam fundet vel construat in c. Nobis, n. 7. de jure patr. 495
 3. Tenetur tamen eam dotare, ibidem num. 9. 495
 3. Judaeus vel paganus puerum baptizans aut levans de sacro fonte non contrahit cognationem spirituales, ibidem numero 8. 495
 5. Judaeorum bona qui facti sunt Christiani & postea labuntur in haeresim, reservantur filiis Catholicis in cap. Vergentes, numero 19. de haereticis. 85
 5. Judaeus qui percussit Clericum, temporaliter punitur vel interdicitur commercio, donec satisfaciatur in cap. Postulati, numero 1. de judicis. 78
 JUDICIS officium. Vide in ver. Officium Judicis.
 Judex infirmus. Vide in ver. Infirmus.

Judex, communi.

1. Judex major quomodo possit se subijcere minori in jurisdictione contentiosa in cap. Significasti, num. 76. de elect. 211
 3. Judex suspecto de jure civili Episcopus datur adjunctus in cap. Nullus, n. 32. de Regular. 312
 3. Judex dicitur habere dignitatem in cap. Ad huc, n. 27. de preben. 80
 2. Judicem qui tenet corruptum, litem perdit, si ve privata sit lit, si ve publica, si ve fiscalis in cap. Pervenit, il primo, num. 16. de testib. cogen. 147
 5. Judex suum non tuum tibi denegat auxilium in cap. Sacro, num. 52. de sent. excom. 348
 1. Judex qui male iudicavit qualiter sit puniendus in cap. Diluctus, il secundo, num. 4. de rescrit. 172
 1. Judex iniquitatem veritatis debet cuncta mirari, nec se altergere ad unam speciem probationis in cap. Ne innotatis, num. 108. de constit. 37
 1. Judex cum varie fuit opinione, nec discernitur que sit verior, si unam sequatur, an faciat litem suam, ibid. num. 170. 44
 1. Judex condemnando innocentem peccat contra proximum, absolvendo nocentem peccat contra Respublicam, ibid. num. 201. 46
 1. Satis tamen est impositum relinqui facinus nocentis, quam innocentem damnari, ibid. n. 202. & 267. 46
 1. Judex potest differentiam dividere, si opinio & veritas se invicem condant, ibid. num. 256. 49
 1. Judicem posse iudicare pro parte minus probabili, ostenditur esse absurdum in dict. cap. Ne innotatis, n. 298. & num. seqq. & num. 353. 60
 1. Judex est Ministri Dei & debet conformare iudicium cum veritate, ibid. n. 299. 60
 1. Nec potest contra eum pronunciare cum libera conscientia & secura, ibid. num. 300. 60
 1. Judex glossis discrepantibus eligere debet opinionem cui magis ratio intellectus sui consentit, ib. n. 343. 71
 1. Judex spectare non debet, an probationes Fisci praeponderent probationibus rei, sed an ex processu resultet probatio sufficiens ad condemnandum, ibid. n. 358. & seqq. 72
 1. Judex absolutio processu offensivo & defensivo quomodo se debeat gerere in reo condemnando vel absolvendo, ibid. num. 363. 72
 2. Judices promouere esse debere ad absolvendum, quam ad condemnandum & contrarios regulae quomodo habeant locum, ibid. num. 367. 73
 2. Judex ex officio potest recipere testes non obstante partium iuramento, quod veritas aliter probari non possit quam per scripturam in c. Sicut, n. 24. de probat. 117
 1. Judex Ordinarius si dicat se procedere auctoritate delegata quam non habet, an sententia nullum sit & quid in casu converso in c. Ex parte, n. 39. de arbit. 645
 2. Judex non impartitur officium suum, nisi volenti & petenti in cap. Venerabilis, n. 21. de judicis. 26
 2. Judex debet litem brevitati iudicare & aribus litigatorum occurrere, ibid. num. 23. 26
 5. Judex debet iudicare secundum acta & probata in cap. Sacro, num. 36. de sent. excom. 347
 5. Judex suum, non tuum denegat auxilium, ibidem numero 52. 348
 5. Judex supplet ex officio ubi veritatem periculum animarum, ibidem numero 53. 348
 E. goan. Reporter.

Judex quoad appellationem.

1. Judicis est non fiat injuria per appellationem, sit tamen aliqua praescriptio ex retractatione sententiae in cap. Diluctus, il primo, num. 3. de rescrit. 172
 1. Judex a quo regulariter non est citandus in causa appellationis si processerit per inquisitionem, seu ad instantiam partis, ibidem numero 5. 172
 1. Secus si ex officio, ibidem num. 6. 172
 1. Judicis appellationis jurisdictione expirat per sententiam in cap. Irrefragabili, §. Ceterum, n. 34. ordinat. 533
 2. Judex appellationis iudicatio gravamine ante definitivam, an debeat principalem causam remittere ad Ordinarium in cap. Super eo, il secundo, num. 45. de appellat. 180
 2. Judex datus cum clausula, appellatione remota, an hodie tenetur deferre appellationi ex causa probabili, quae a jure non indulgetur expressit & an hoc casu sit correctum per cap. Ut debuit, infra eodem in cap. Paitoralis, num. 26. de appellat. 150
 1. Judex admitti debet ad deferendam sententiam suam in cap. Diluctus, il primo, num. 2. de rescrit. 171
 Vide in ver. Appellatio.

Judicis arbitrium.

1. Judex ex magna causa potest transgredi Canones in cap. Canonum statuta, num. 108. de constitut. 21
 1. Contrarium, ibidem num. 114. usque in finem. 22
 1. Judicis ex causa potestatem habent poenas temperandi, ibidem numero 116. 22
 3. Judex ob publicam salutem potest recedere a jure communi in c. Audivimus, n. 42. de Reliq. & vener. Sanctor. 572
 3. Contrarium, ib. n. 69. 572
 Declaratur, ib. n. 49. & 70. 572
 Vide in ver. Judex quoad poenas.
 Et in ver. Arbitrium.

Judicis competentia.

5. Judex tam Ecclesiasticus, quam laicus est competens in causis mixtis fori & est locus preventionis in c. Pervenit, numer. 39. de adulter. 138
 2. Judex an possit cognoscere de delicto suae familiae in cap. Cum contingat, n. 22. de for. compet. 60
 2. Judex ubi negatur qualitas jurisdictionem tribuens potest de qualitate illa summarie cognoscere, ut videat, an sua sit jurisdictione in c. Si Clericus, n. 8. & 10. de for. compet. 44
 2. Declaratur, ib. n. 15. 45
 2. Opinio Bartoli & Jacobi de Arena, quod sufficiat sola allegatio qualitate tribuentis jurisdictionem, etiamsi negatur ab adversario, refellitur, ib. n. 9. 44
 2. Judex cujus jurisdictione negatur cognoscere potest, an sua sit jurisdictione, ib. n. 11. 45
 2. Judex debet prius cognoscere, an quis contraxerit, vel delinquerit in suo territorio, si hoc negatur ad ejus jurisdictionem declinandam, ib. n. 13. 45
 2. Judex Ecclesiasticus cognoscit, si laicus negat raptum, vel invasum in bonis Ecclesiae, ib. n. 18. 45
 1. Judicis est non tantum iudicare, sed etiam pronunciare, an sua sit jurisdictione in c. Significanti, n. 19. de off. Deleg. 496
 Cause contra debitores, emphiteutas, conductores & censuarios mente Episcopalis. Vide in ver. Judex Ecclesiasticus in laicos
 5. De qualitate jurisdictionem tribuente ante omnia consistere debet, in c. Contingit, il 2. n. 22. de sent. excom. 343

Judex quoad compromissum.

1. Judex non potest partes cogere, ut in seipsum compromittant in c. Ex parte, n. 26. de arbit. 644
 1. Judex in quem initum est compromissum, an in dubio censetur iudicare uti iudex, an vero uti arbiter, ibidem n. 34. & seq. usque in finem. 645
 1. Judicis & arbitri, seu arbitratoris potestas potest simul concurrere, ib. n. 41. 645
 Vide in ver. Compromissum.
 2. Judex contractus non potest absentem directe de debito condemnare, nisi reus esset praesens, vel ibi aliquando comparuisset in c. Licet, n. 17. de for. compet. 55
 2. Potest contrahentes citare extra locum & districtum contractus, ib. num. 18. 55

Judex in criminalibus.

1. Judex non potest ad ordinariam & specialem inquisitionem. S 2

- Judex quibus ex causis temperare possit penas à jure inflidas, ibidem num. 29. 533
- Judex Ecclesiasticus post sententiam non potest penam à jure statutam in poenitentiam commutare, ib. n. 30. 533
- Nisi possit super illo crimine dispensare ib. n. 31. 533
- Vide in ver. *Censura, Excommunicatio, Pœna.*

Judicis quale judicium.

- Judex non debet judicare secundum propriam opinionem sed secundum decreta Patrum & aliorum habentium auctoritatem legis condenda in c. Ne in iudicis, num. 10. de constit. 29
- Judicem oportet legem & canonum sensus & mentem scrutari, etiam post habita verborum proprietate, quod sine interpretatione fieri non potest in cap. Cum venissent, num. 38. de judic. 19
- Judex super paucis tantum, quæ juridica sententia decidi non possunt debet Principem consulere, ib. n. 39. 18
- Declaratur, ibidem num. 51. 19
- Judex an debeat judicare secundum conscientiam, an vero secundum acta & probata in cap. Canonum statuta, num. 52. & seqq. de Constit. 18
- Judicis conscientia triplex, ibid. num. 53. 18
- Judex debet solam veritatem indagare pro administratione justitiæ in cap. Falsidicus, n. 155. de crim. fals. pag. 161

Judicis recusatio.

- Judex ordinarius quando allegatur suspectus, datur ad-junctus in cap. Noli, num. 23. de elect. 242
- Vide in ver. *Recusatio.*
- Et in ver. *Visitatoris recusatio.*

Judex Sinodalis.

- Judices sinodales: an sint deputandi ab Episcopo de consensu fisci, vel de ejus consilio tantum in cap. Cum olim, il. 2. num. 13. & num. seqq. usque in fin. de priv. 232
- JUDICIUM petitione omilla est nullum in cap. Olim, num. 15. de lit. contestat. 72
- Judicium non debet claudicare, ibid. n. 59. 75
- Et in c. Nullus, num. 44. de Regul. 313
- Judicis verbum sapit discretionem & arbitrium boni viri in cap. Cum autem, num. 21. de jurepatr. 492
- Judicium incipit à liti contestatione in c. Tuam, num. 2. de ordin. cogat. 91
- Judicium Ecclesie aliquando sequitur opinionem, quæ sine fallit & fallitur in cap. Venerabili, n. 14. de testib. 143
- Quod procedit etiam in Ecclesia universali in his, quæ ad fidem non pertinent, ibidem, num. 15. 143
- Declaratur, ibid. num. 40. & 42. 244
- Judicium aliud est secundum presentem justitiam, aliud secundum æternam sententiam, ibid. num. 21. 143
- Judicium eorum qui præsumunt Ecclesie potest errare in quibuslibet si persone eorum tantum respiciantur: se-cus si consideretur Divina providentia, ib. n. 35. 144
- Judicium solvitur vetante eo, qui justitiam in cap. Cæterum, num. 72. de relect. 132
- Judicandi munus magis consilio prudentis viri, quam corpore explendum est, ibid. n. 87. 133
- Judicia sua non præsumuntur quis velle impugnare in cap. Cum olim, num. 3. de sent. & re judic. 8
- Judicium quid sit & unde dicatur in cap. Vestra, nu. 26. de cohabit. Cler. & mulier. 8
- Judicium duplex in quolibet ratiocinato in c. Ne in iudicis, num. 81. de constit. 35
- Judici bonitas non consistit in sola veritate, sed in eo, quod sit firmum & stabile, ib. num. 87. 35
- Judicium fore contentiosum non differt à judicio in foro ani-mæ quoad obligationem eligendi opinionem magis probabilem, ibidem num. 301. 60
- INEQUALITAS in iudicis reprobat, paritas appro-batur in c. Henricus, n. 5. de Cler. pugna. in ducl. 130

Juramentum, communia.

- Juramentum non potest præstari per relationem ad scriptu-ram juratam, nisi fiat incontinenti in capite Veniens, numero 15. de cognitione spirituali. 69
- Juramento Parochi super necessitate causarum absentia non stat in cap. Relatum, n. 50. de Cler. non resid. 29
- Juramenti forma in electione Romani Pontificis, quæ in cap. Cum dilectus, num. 54. de consuet. 190
- Juramentum exigi potest per Nuncium seu Procuratorem

- in cap. Significasti, num. 4. de elect. 205
- Juramentum potest remitti ab eo in cuius favorem est ju-ratum in cap. inter cæteras, num. 8. de re script. 134
- Juramentum non violat qui in melius commutat in cap. Magnus, num. 18. de oblig. ad ratiocin. 447
- Juramentum facit ut actus etiam nullus defectu forme valeat omni meliori modo quo potest in cap. Naviganti, n. 67. de usur. 150
- Juramenti forma à Clemente V. præscripta in creatione Tabellionum in cap. Sicut te, numero. 19. & 55. Ne Cler. vel Monach. 616
- Juramentum est fortius vinculum quam confirmatio in forma communi; & firmat actum invalidum in cap. Si quis, num. 31. de confirm. util. vel inutil. 194
- Juramentum est actus laticæ in cap. Falsidicus, num. 107. de crimine falsi. 159
- Juramentum nunquam est deferendum illi contra quem vehementer præsumitur de transgressione in cap. Consti-tutus, il. 2. numero 7. de appellat. 186
- Consensus est de ratione intrinseca juramenti in c. Veniens num. 16. de jurejur. 159
- Juramentum habet vim roborativam, non extensivam in cap. Quoniam, numero 7. de privil. 247
- Et in eo semper intelligitur excepta Superioris auctoritas, ibidem numero 8. 247
- Ad juramentum verbale quis cogi non potest præcisè, sed ad actuale in cap. Sacris, num. 15. de his quæ vi mer. caus. 626
- Juramentum est vinculum personale nec transit in successio-rem in c. Cum pro causa, n. 27. de sent. excom. 315
- Juramento parati quando sit standum super scripturis de-perditis in cap. Cum olim il. 1. num. 7. de privil. 234
- Juramento de nuntio passu de rebus subtrahitis vel absomp-tis statur tantum contra eum qui damnatum dedit, non contra tertium, ibidem numero 8. 214
- Juramentum suppletorium tunc demum est deferendum, cum alix probationes deficiunt, dummodo tamen saltem semiplenè sit prolatum in c. Sicut, n. 5. de probat. 115
- Et habito respectu ad legitimitatem personæ & quantitatem cause, ibidem num. 6. & seqq. 115
- Juramentum in supplementum, ut deferri possit quæ requi-sita debeant concurrere & in quibus casibus non sit de-ferendum, ibidem num. 7. 116
- Juramentum non debet esse vinculum iniquitatis, ibidem num. 19. 116
- Item contra bonos mores non est obligatorium, ibidem numero 20. 116
- Nec de re vetita ob publicam utilitatem, ibid. n. 21. 116
- Juramentum contra publicam utilitatem secundario, non autem principaliter valet, ibidem num. 22. 116
- Juramentum de testibus non inducendis non obstat quin produci possint exuberantis fidelis & auctoritatis, ibidem numero 25. 117

Juramentum amphibologicum seu equi-vocum.

- In juramento uti amphibologia seu equivocatione etiam ex justa causa vel jocose est mortale peccatum, si verba ex communi audientium usita, non admittant sensum verum quem jurans intendit in cap. Falsidicus, n. 145. de crim. falsi. 160
- Secus si verba utrumque sensum admittant, ibidem nu-mero 147. & 152. 161
- Quod tamen fallit in judicio, ibidem num. 149. 161
- Jurare joci causa Principem esse in oppido, intelligendo picium, est grave peccatum, sed non mortale, ibidem numero 24. 155
- Imò est mortale, ibidem num. 145. & seqq. 160
- Jurans Italico idiomate *perdo* cum apolothropo, ut audien-tem fallat, intendens significare *perdo* io, perjurium committit, ibidem num. 40. 160
- Idem in eo qui jurat per verbum *uro* supprimendo litteram *j*. ibidem num. 141. 160
- Idem in eo qui pronunciat juramenti verba interrogativè ut contrarium sensum inducant, ibidem num. 142. 160
- Idem in eo qui intendit ironice loqui ad fallendum proxi-mum, ibidem num. 143. 160
- Jurans non obligatur, nisi secundum intentionem suam, si verba ita duplicia sint, ut æqualiter diversos sensus ex-primant, ibidem numero 147. 161
- Juramenti verba si non admittunt sensum quem jurans mente concepit, à perjurio non excusant in cap. Falsi-dicus, num. 94. de crim. falsi. 158
- Juramentum temerarium an & quando repellat à testi-monio in cap. Intimavit, num. 2. & seqq. usque ad num. 8. de testib. & attestat. 136
- Juramentum ubi prohibetur temerarium tantum censetur prohibitorium

- prohibitum in cap. Licet, num. 3. de Regul. 368
- Juramentum in supplementum deferretur semiplenè probanti in c. Cum Ecclesia, n. 18. de canf. poss. & propriet. 98
- Nisi adversarius habeat juris assentientiam aut jurare velit te non debere, ibidem numero 19. 98

Juramentum qualiter interpretandum.

- Juramentum in foro animæ an sit interpretandum juxta intentionem recipientis vel jurantis, late distinguitur in c. Falsidicus, num. 66. & seqq. usque ad num. 80. de crim. falsi. 157
- Juramentum in consilio animæ secundum intentionem ju-rantis recipit interpretationem, sed in judicio secundum jus ex sententia Innocentii, ibidem num. 73. 157
- Contrarium ibidem num. 74. 157
- Declaratur ibidem numero 76. 157
- Juramentum, si non sit eadem intentio jurantis & suscip-ientis in foro animæ accipiendum est juxta sanam intel-lectum ejus qui dolum non adhibet, ibidem num. 76. 80. & n. 162. Veri. Non obicit secundum. 157
- Juramentum est accipiendum juxta propriam & communem verborum intelligentiam, ibidem numero 146. 160
- Jurantis intentio non est attendenda ut sit in libertate sua exponere verba ut vult, sed secundum id quod communiter intelligitur, ibidem num. 75. 157
- Jurantis & recipientis simpliciter intentionem considerat Deus & ex parte utriusque artem aspernat & odit, ibidem num. 77. 157
- Vide in verbo *Juramentum artificiosum* & in verbo *Jura-mentum amphibologicum*.
- Juramentum non extenditur ad ea de quibus non fuit veri-similiter cogitatum in cap. Veniens, num. 11. & 24. de jurejur. 159
- Jurans parere mandato alicujus, si præcipiatur aliquid quod non adversetur priori juramento, sed tamen sit ita grave ut de eo verisimiliter non cogitaverit, an teneatur illud servare, ibidem num. 15. & seqq. 159
- Contentus est de ratione intrinseca juramenti, ibidem n. 16. pag. 159
- Juramentum non extenditur nisi ad rationabilia, possibilis & honesta, ibidem num. 18. 159
- Jurans stare mandato Episcopi & non appellare, si Epi-scopus præcipiat ut renunciet beneficio, appellare potest nec est opus petere relaxationem à juramento, ibidem num. 19. 159
- Jurans petere reductionem ad arbitrium boni viri, si enor-miter lædatur, potest illam petere juramento non ob-stante, ibidem numero 20. 159
- Etiam si dictum fuerit ut compromissarius possit enormiter lædere, ibidem num. 21. 159
- Juramentum generaliter præstitum de parendo mandato alicujus non extenditur nisi ad ea de quibus cogitan-dum est vel debuit merito cogitari, ibidem n. 24. 160
- Juramentum specificè præstitum in foro animæ juxta inten-tionem virtutis, recipit interpretationem, ibidem n. 26. pag. 160
- Procedit quando jurans dolum adhibet: alioquin inter-pretatur secundum sanam intellectum suscipientis, ib. num. 26. 160
- Juramentum in foro judiciali recipit interpretationem se-cundum jus, ibidem num. 27. 160
- In juramento & voto semper intelligitur excepta Superioris auctoritas in c. Non est vobis, num. 15. de Regul. 327
- Juramento obligatus ad aliquid scribendum, prohibetur ingredi Religionem, ibidem num. 19. 328
- Juramentum non porrigitur ad incogitata in cap. Cum venissent, num. 32. de instit. 172
- Juramentum habet tacitam conditionem rebus sic stantibus, ibidem num. 34. 172
- Juramentum habet vim roborativam non extensivam in c. Quoniam, num. 7. de privil. 246
- Et in eo semper intelligitur excepta Superioris auctoritas, ibidem num. 8. 246
- Juramentum debitoris habet tacitam conditionem, si cre-ditor in eodem statu manserit in cap. Absolutus, n. 9. de heret. 88
- Vide in verbo *Debitor*.

Juramentum qualiter præstandum.

- Juramentum præstari non potest per relationem ad scriptu-ram juratam in c. Cum pro causa, num. 27. de sent. excom. 315
- Pro forma exigit specificam mentionem & formalitatem verborum, ibidem num. 18. 315
- Præstari debet corporaliter & requirit pro forma tactum scripturatum, ibidem numero 20. 315

- Sub dictione *Et* non includitur, ibidem num. 22. 315
- Nec sub obligatione Camerati, ibidem num. 23. 315
- Juramentum fidelitatis de quo in c. Ego N. de jurejur. est ligium & præstatur ab Episcopis semel tantum in actu consecrationis, non autem in visitatione luminum in d. cap. Ego N. num. 71. de jurejur. 157
- Juramentum fidelitatis prohibetur Clerico præstare laico, à quo nihil habet temporale in cap. Sicut te, num. 12. Ne Cler. vel Monach. 636
- Juramenti forma septem capitula continens, secundum quam Pape jurant Episcopi in cap. Ego N. num. 1. de jurejur. 152
- Juramentum quod Episcopi præstatur Pape in actu con-secrationis est ligium, ibid. num. 71. 157
- Juramenti finis est determinata veritatem aperire in c. Falsidicus, num. 22. 133. & seqq. de crim. falsi. 155
- Juramentum quoad hunc finem adversatur, non inducit mor-tale peccatum in materia levi, ibid. d. num. 133. 160
- Contrarium, ibidem num. 137. 160
- Juramentum institutum est non per quod se homines fol-lant, sed per quod quisque in alterius notitiam cogi-tationes suas proferat, ibidem num. 133. 160

Juramenti implementum.

- Jurans non venire contra contractum, an sit perjurus si petat pretium suppleri, vel contractum rescindi in cap. Inter cæteras, num. 5. de re script. 134
- Jurans cum aliqua contrahere, si non subest impedi-mentum, per censuram Ecclesiasticam contrahere com-pellitur in cap. Ex litteris, il. 2. num. 1. de sponsal. 7
- Etiam post Conc. Trid. quod de sponsalibus nihil statuit, ibidem n. 2. 7
- Juramentum licitum transgrediens est perjurus & mor-taliter peccat in cap. Veniens n. 13. de jurejur. 159

Juramentum quando obligatorium & licitum.

- Juramentum à quacunque lege etiam Canonica, imò & Divina prohibetur servandum est, si fieri potest sine interitu salutis in cap. Non sine, n. 25. de arbit. 613
- Juramentum & votum non ligant cum sine interitu sa-lutis corporalis servari non possunt in cap. Consilium, num. 7. de observ. jejun. 578
- Juramenta contra utilitatem Ecclesie perjuria potius dicenda sunt in cap. Veniens, n. 20. de transact. 613
- Juramentum Prælati de non repetendis juribus Ecclesie suæ non valet, ibidem num. 21. 613
- Juramentum de non testificando contra aliquem non est obligatorium & cur in cap. Constitutus, il. 1. n. 3. & seqq. de testib. & attestat. 139
- Juramentum de testimonio contra aliquem non ferendo est illicitum, ac temerarium in c. Pervexit, il. 1. nu. 5. de testib. 145
- Jurare in quibus casibus liceat in cap. Significasti, num. 8. de elect. 255
- Jurans super falsum lapidem perjurus est in cap. Falsi-dicus, num. 68. de crim. falsi. 157
- Juramentum de parendo alicujus mandato non est fer-vandum si præcipiatur aliquid, quod obviet juramento prius licite facto, in cap. Veniens, n. 1. & 12. de jurejur. 159
- Et quid si obviet promissioni non juratæ, ib. n. 23. 160
- Juramentum non est obligatorium, quando servari non potest sine interitu salutis æternæ, ibid. n. 14. 159
- Casuum defensorum renunciatio non invalidat juramento ob defectum consensus, ibid. num. 17. 159
- Vide in ver. *Perjurium*
- Et in ver. *Juramentum amphibologicum*.
- Et in ver. *Juramentum artificiosum*.
- Juramentum à Prælati præstitum in damnum Ecclesie ab ipso Prælati servandum est in cap. Cum venissent, num. 22. de instit. 172
- Si sit separabile à præjudicio Ecclesie, aliàs secus, ib. num. 18. 172
- Juramenta non sunt, sed perjuria, quæ contra utilita-tem Ecclesie attentatur, ibid. num. 23. 172
- Juramentum præstitum ab Episcopo Antiocheni de ser-vandis consuetudinibus & privilegiis Collegiate Ec-clesie, an post erectionem dicte Ecclesie in Cathedralem obstat, quominus Episcopus uti possit sua ju-risdictione in ejusdem Ecclesie Capitulum & personas ejusdem civitatis, ibidem num. 24. 172
- Juramentum generale de observandis privilegiis, an exten-datur ad revocata, ibidem num. 25. & 35. 172
- Juramentum de servando statuto tollitur per statuti re-vocationem, ibidem n. 26. & 36. 172

nem contra aliquem procedere, nisi clamosa infinuacione precedente in c. Perniciosam, n. 3. de off. ordinar. pag. 506

5 Judex in iudicio inquisitionis locum accusatoris non tenet in c. Qualiter & quando, n. 2. l. 16. de accusationibus. pag. 11

Vide in ver. *Inquisitio*.
Ergo ver. *Fama*.

5 Judex quot modis procedere possit super crimine, ibidem numer. 34. 12

5 In Romana Curia agitur de crimine duobus modis, ibidem numer. 36. 12

5 Judex inquitur ex mero officio recipit iuramentum ab illis, contra quos est facienda inquisitio, secus si ad alterius instantiam, ibidem n. 61. 14

5 Judex procedens super crimine ex officio non tenetur recipere probationes super forma, sed satis est, ut de ea sibi constet, ibidem n. 64. 14

5 Judex procedens ad instantiam alterius admittit probationes super bona fama, secus quando procedit ex officio, ibidem numer. 65. 14

5 Judex in iudicio deunciationis non debet penam ordinariam imponere, sed ad poenitentiam compellere, ibidem numer. 78. 14

Vide in ver. *Denunciatio*.

1 Judex delicti an possit citare extra territorium in c. Licet numer. 4. & 15. de foro compet. 54

Vide in ver. *Exempti*.

2 Judex Delegatus in causa sibi commissa fungitur vice Papæ & est major Ordinarius in c. Cum venissent, numer. 36. de iudic. 11

5 Judex Delegatus, vel Ordinarius an possit mittere in possessionem bonorum laicalium, super quibus sententiam tulit in c. Licet, n. 17. & 20. de poen. 266

3 Judex Delegatus nulliter procedit extra lines delegacionis in c. Nullus, n. 59. de Paroch. 289

1 Post latam sententiam, si victus inquietat victorem inductum in possessionem an possit de sicuria huiusmodi cognoscere in c. Magnus, n. 91. de oblig. ad ratioc. pag. 456

Vide in ver. *Delegatus*.

Judicis deputatio.

2 Judices in causis civilibus, ut deputari possint regularibus à Magistratu seculari quæ debeant concurrere in cap. Si Clericus, numer. 40. & 45. de foro compet. 47

2 Judex an dari debeat de partium consensu in c. Si quis, numer. 7. de foro compet. 28

1 Et quid seruet Curia, ibid. numer. 8. 28

Judex Ecclesiasticus in Clericis.

1 Judex Ecclesiasticus cognoscit de Clericis vivis & mortuis in c. Ecclesia S. Mariz, n. 22. de constit. 110

1 Cognoscit tantum an Clericus fuerit ordinatus in fraudem an duxerit unicum & virginem, & an inceserit in habitu & tonsura & interim Judex laicus cognoscit in cap. Magnus, numer. 74. de oblig. ad ratioc. 454

2 Judex Ecclesiasticus qui sine permisso Episcopi distringit Clericum alterius jurisdictionis, excommunicatus est in c. Nullus, numer. 8. de foro compet. 36

Vide in ver. *Clericus quoad fori privilegium*.

Judex Ecclesiasticus in laicos.

5 Judex Ecclesiasticus in causis spiritualibus vel mixti fori non potest de jure communi procedere ad capturam contra laicos in c. Pervenit, n. 12. de adulter. 135

5 Contrarium ibid. numer. 18. 136

5 An possit mittere in possessionem corporalem bonorum laicalium, ibid. numer. 16. 136

5 Non potest poenam mortis infligere, sed debet reuta sive Clericum, sive laicum tradere Curiz seculari, ibidem numer. 21. & 27. 136

1 In terris Imperii regulariter non se ingerit contra laicos in delictis non Ecclesiasticis, aut mixtis in c. Perniciosam, numer. 14. de off. ordinar. 506

1 Procedit tantum in crimine adulterii, quando agitur ad separationem thori, ibid. numer. 17. 506

1 Potest procedere ad observantiam pacti etiam contra laicum in cap. Antigonus, n. 9. de pactis. 587

5 Pro criminibus ad ejus forum spectantibus potest punire laicum etiam sibi in temporalibus non subiectum in c. Licet, numer. 7. de poenit. 265

5 In criminibus sui fori non potest laicos carceribus mancipare, ibid. numer. 16. 266

5 Contrarium ibid. numer. 20. 266

5 Ad judicem Ecclesiasticum spectat tam cognitio, quam executio in causis civilibus vel criminalibus in quibus laici forum Ecclesie sortiuntur, ibid. n. 25. 266

5 Judex Ecclesiasticus in causa restitutionis dotis, an possit sententiam exequi in bonis laicalibus, ibid. n. 24. 266

1 An teneatur stare sententia judicis laici contra Clericum qui dum laicus esset in exilium damnatus fuit poena adjecta in casu transgressionis in c. Magnus, numer. 92. de oblig. ad ratioc. 456

1 Judex secularis quando dicitur negligens ad effectum, ut Judex Ecclesiasticus procedere debeat in causis miserabilium personarum non pauperum in c. Significatibus, numer. 70. de off. Delegat. 499

1 Et quid si sit suspectus de malitia, ibid. n. 71. 499

2 Judex Ecclesiasticus potest de questione temporali cognoscere incidenter vel per reconventionem in c. Tuam, numer. 31. de ordin. cogn. 92

Vide in ver. *Laicus*.

1 Judex Ecclesiasticus est judex ordinarius in causis contra debitores emphiteutas, coadutores & censurarios sententia Episcopalis in c. Nosti, n. 22. de elect. 243

2 Judex Ecclesiasticus cognoscit si laicus neget raptum vel invasum in bonis Ecclesie in c. Si Clericus, n. 18. de for. compet. 45

Judex quoad executionem.

5 Judex qui habet potestatem cognoscendi, an etiam habeat exequendi in c. Pervenit, n. 22. de adulter. 136

5 Judex Ecclesiasticus in causa restitutionis dotis, an possit sententiam exequi in bonis laicalibus in c. Licet, n. 24. de poenit. 266

Vide in ver. *Executio*.

Judex in causa propria.

1 Judex nemo esse potest in causa sua in cap. Nosti, n. 8. de elect. 241

1 Et qui jus sibi dicit in re sibi debita cadit à jure suo, ibid. numer. 8. 241

1 Imperator potest esse judex in causa fisci, ibid. n. 9. 241

1 Inferior à Papa regulariter non potest esse judex in causa propria, ibid. numer. 15. 242

1 Sed Papa regulariter contra, ibid. n. 16. 242

1 Qui tamen causas proprias ex consuetudine aliis delegat, ibid. numer. 17. 242

1 Episcopus an possit esse judex in causa suæ Ecclesie vel mensie. Vide in ver. *Episcopus quoad jurisdictionem & judicium*, Vicarius in causa mensie Episcopalis. Vide in ver. *Vicarius Episcopi*.

Judex super incidenti.

1 Judex hereditatis cognoscit incidenter de causa status, licet de illa principaliter cognoscere non possit in cap. Tuam, numer. 10. de ordin. cognat. 91

1 Judex qui merum & mixtum imperium non habet, ratione incidentie vel prerogacionis non potest de his cognoscere que sunt meri vel mixti imperii, ibidem numer. 27. 92

2 Judex ante sententiam de peremptoria exceptione cognoscit, sufficit tamen, ut super principali pronunciet, in cap. Intelleximus, numer. 1. de ordin. cognat. 87

2 Judex an & quando super incidenti debeat pronunciare, ibid. numer. 21. & 23. usque ad numer. 32. 88

2 Judex pronunciando super principali, tenetur tacite pronunciare super incidenti, ibid. n. 25. 88

2 Judex Ecclesiasticus potest de questione temporali cognoscere incidenter vel per reconventionem in cap. Tuam, numer. 31. de ordin. cognat. 88

Vide in ver. *Judex laicus quoad causas spirituales*.

Judex quoad juris interpretationem.

2 Judicibus an & quomodo liceat jura interpretari in cap. Cum venissent, numer. 22. & seqq. usque ad numer. 25. & numer. 38. usque ad numer. 44. de iudic. 16

2 Judicem oportet legam & canonum sensus & mentem scrutari, etiam posthabita verborum proprietate, quod sine interpretatione fieri non potest, ibid. n. 38. 17

2 Judex super paucis tantum que juridica sententia dedit non possunt debet Principem consulere, ibidem numer. 39. 18

2 Declaratur ibid. numer. 51. 19

2 Judex in dubiis decidendis quem ordinem servare teneatur in cap. Cum venissent, ibid. numer. 51. 19

Vide in ver. *Concilium Tridentinum*.

Judex laicus, communia.

5 Judices seculares possunt compelli per Ecclesiam ad iustitiam faciendam in c. Vergentis, n. 6. de Heret. 85

Judex laicus quoad causas spirituales.

2 Judex laicus de questione spirituali nec principaliter nec incidenter potest cognoscere in c. Tuam, n. 9. & numer. seqq. & numer. 25. de ordin. cognat. 91

2 Judex laicus coram quo incidit questio natalium, cur debeat superferere in causa hereditatis, ibid. n. 16. 91

2 Judex Ecclesiasticus coram quo pendet questio incidens prejudicialis, potest inhibere judici laico, ne interim procedat aut processum inchoet super principali, ibid. numer. 20. 92

2 Et inhibitorie fieri potest sine causæ cognitione, ibidem numer. 21. 92

2 Et an processus ante inhibitionem sit nullus parte opponente vel appellante, ibid. numer. 23. 92

2 Judex laicus non potest etiam incidenter cognoscere de exceptione excommunicationis, simoniae vel intrusionis, ibid. numer. 28. 92

2 Et quid in perjurio, ibid. n. 29. 92

2 An possit incidenter cognoscere de causa legitimitatis, si controversia non in jure, sed in facto consistat, ibid. numer. 36. 82

2 Judex laicus coram quo aliquis accusatur de adulterio, si opponatur quod Matrimonium sit contractum, debet hunc articulum ad Episcopum remittere, ibid. numer. 43. 94

2 Etiam incidenter non potest cognoscere de questione facti an quis sit simoniacus, intrusus vel baptizatus, ibid. numer. 49. & 51. 94

2 Nec incidenter potest cognoscere de questione facti, an captus inceserit in habitu & tonsura, ibid. n. 53. 95

2 In spiritualibus Judex secularis est competens, si cadunt in laicum activè & questio sit super facto, alius secus, secundum distinctionem Ancharani, ibid. n. 46. 94

2 Sed contra, ibid. n. 49. & seqq. usque ad n. 61. 94

Vide in ver. *Judex super incidenti*.
Et in ver. *Laicus*.
Et in ver. *Judex laicus in Clericis*.

Judex laicus in Clericos & in Ecclesias.

1 Judex laicus qualiter & quando possit procedere contra Clericum ordinatum lite pendente, perstringitur octo conclusionibus ex dictis Joan. Andr. & Canonistarum in c. Magnus, numer. 54. de oblig. ad ratiocin. & conclusiones rediguntur ad unam, ibid. n. 55. 451

1 Jurisdicchio Judicis laici in causa ante Clericum preventa perpetuatur in Clericum propter principium habile, licet deveniat ad casum, à quo non potuit inchoari, ibid. numero 56. 452

2 Judex secularis si Clericum per se distringit, aut condemnat, excommunicari debet in c. Nullus, numer. 1. de foro compet. 36

2 Non potest Clericum judicare etiam ex delegatione Episcopi, ibidem n. 7. 36

2 Papa an possit generaliter concedere, ut Judex laicus Clericum distringat, vel condemnet, ibid. n. 9. 36

2 Judex laicus non prohibetur ex delegatione Episcopi cognoscere causam Clerici mere civilem, ibid. n. 10. 37

2 Judices laici qui Clerico coercent, aut judicant, dicuntur Ecclesie Dei injuriam irrogare, ibid. n. 11. 37

2 Judex laicus qui sine personali distinctione Clericum condemnat, non est excommunicatus, licet excommunicari debeat, ibid. n. 13. 37

2 Hodiè secus est Bulla Cenzæ, ibid. n. 14. 37

2 Instigando processum contra mulierem super delicto commisso cum tali Clerico, incidit in excommunicationem Bullæ Cenzæ, ibid. n. 31. 38

2 Retinens in carcere Clericum deprehensum in habitu laicali, an & quando excusetur à censuris in c. Si quis, numero 58. de foro compet. 34

2 Laicus nec directè, nec indirectè potest de crimine Clericorum cognoscere in cap. Ceterum, n. 30. de iudic. 4

5 Judici seculari nefas est prohibere judici Ecclesiastico ne quem excommunicat, vel mandare ut latam excommunicationem revocet in c. Sacro, n. 30. de sent. excomm. 346

Judex laicus non potest in Ecclesia ullam jurisdictionem exercere in c. Inter alia, n. 99. de immunit. Eccles. 606

5 Judex laicus non potest prevenire Episcopum in processu & sententia contra Clericum super crimine atrocissimo, nisi post actualem degradationem & traditionem Curiz seculari in c. Navimus, n. 3. de verbor. signif. 357

Vide in ver. *Clericus quoad fori privilegium*.

3 Judex laicus si causam prevenit contra Clericum in habitu non incidentem, potest causam, modo à persona abstinere, ad finem deducere, non obstante reassumptione habitus, si verò prevenit personam, reassumptio habitus non impedit, quomòdus iudicium contra personam prosequi valeat in cap. Joannes, n. 6. de Cler. conjug. pag. 21

2 Judices seculares minimè possunt leges Canonicas & conciliares interpretari in c. Cum venissent, n. 54. de iudic. 19

2 Judex laicus non potest etiam incidenter cognoscere de exceptione excommunicationis, simoniae, vel intrusionis in c. Tuam, n. 28. de ordin. cognat. 92

2 Et quid in perjurio, ibid. n. 29. 92

2 Judex laicus an possit cognoscere de causa Ecclesiastica per viam reconventionis, ibid. n. 33. & n. seqq. 92

Judex quoad literas Apostolicas.

2 Judices super dubiis litterarum Apostolicarum nullatenus possunt judicare, seu pronuciare, sed tantum cognoscere incidenter in c. Cum venissent, n. 41. de iudic. 18

2 Judex in dubio arduo & inexplicabili super litteris Apostolicis etiam incidenter cognoscere non potest, sed debet Papam consulere, ibid. n. 42. 18

2 Judex inferior non cognoscit de questione, an confirmatio Apostolica sit valida, necne, in c. Si quis, numer. 16. de constit. util. vel inutil. 193

2 Et quid post Concilium Tridentinum, ibid. n. 26. 194

2 Judex in dubiis decidendis quem ordinem servare teneatur in c. Cum venissent, n. 51. de iudic. 19

Judicis officium.

Vide in ver. *Officium judicis*.

Judex quoad poenas & censuras.

5 Judex Ecclesiasticus causis criminalibus an possit poenas pecuniarias infligere in c. Licet, n. 9. de poen. 265

5 Quid si pro crimine jus status certam poenam pecuniariam esse imponendam, ibid. n. 10. 265

5 Et quid si jus statuat certam poenam spirituales, vel corporales, non autem pecuniariam, ibid. n. 11. 265

5 Et quid si de poena imponenda nihil sit jure cautum, ibid. numer. 12. 265

5 Judex qui super crimine dispensare non potest, an possit poenam à jure statutam in pecuniariam commutare, ibid. numer. 13. 265

5 Judex Ecclesiasticus abstinere debet à censuris etiam contra laicos ubi executio realis, vel personalis fieri potest, ibid. n. 32. 266

1 Judex ordinarius potest contra contumaces procedere etiam per multas pecuniarias, si illas magis timeatur in c. irrefragabili, §. Ceterum, n. 4. de off. ordinar. 531

1 Et quid in iudice Delegato, ibid. n. 5. 531

1 Et quid post Concilium Tridentinum, ibid. n. 6. 532

1 Et quid si in litteris data sit certa forma procedendi per censuram Ecclesiasticam, ibid. n. 7. 532

1 Judex Ecclesiasticus, ubi certa poena non est à jure statuta, potest judicialiter pecuniariam infligere, si videat illam magis timeri & abste avaritiz studium, ibid. numero 16. 532

1 Judex Ecclesiasticus qui potest super crimine dispensare, ut Episcopus potest per sententiam suam poenam jure vel consuetudine statutam in pecuniariam commutare, ibidem numer. 19. & seqq. 532

1 Secus si dispensare non possit, ut inferior Prælati, Judex Delegatus, ibidem. 532

1 Contrarium, ibidem numer. 22. 532

1 Judex quilibet, qui potest de causa cognoscere, potest poenam à jure statutam alterare & commutare, dummodo id faciat causa cognita & in ipsa sententia prolatione, ibid. numer. 22. 532

1 Quod procedit tam in iudice ordinario, quam delegato, ibidem numero 23. 532

1 Judex delegatus, qui causa cognita temperat poenâ à jure impostâ, non excedit fines mandati, nec jura transfredit, ibidem numer. 24. 532

1 Judex etiam delegatus post Conc. Trid. uti non debet censuris, nisi in subsidium, ibidem numer. 25. 532

3 Juramenta ab Episcopis praestita in materia visitationis ac privationis capitulorum suos obligant auctores, ib. n. 172
 3 Juramentum non porrigitur ad incognita, ibidem numero 32.
 3 Juramentum per relationem ad aliud perinde habetur, ac si esset praestitum super re certa per se, ib. n. 33.
 3 Juramentum habet tacitam conditionem rebus sic stantibus, ibidem num. 34.
Juramentum artificiosum, vel per subauditionem.
 3 Juramentum quoties exigitur ad faciendum peccatum, potest quis jurare se facturum, subintelligendo intra se si absque peccato id sibi licuerit in cap. Falsidicus, numer. 45. de crim. falsi.
 3 Contrarium, ib. n. 80. usque in fin.
 3 Juramentum artificiosum compositum ad fallendum proximum accipit Deus, secundum quod is, cui juratur, intelligere debet juxta rectam intelligentiam verborum, ib. n. 80.
 3 Juramentum in quacunque materia est mortale, si verba sunt falsa, n. 86.
 3 Juramenti verba si non admittunt sensum, quem jurans mente concepit, a perjurio non excusant, ib. n. 94.
 3 Juramento firmare id, quod nihil est, per juramentum, ib. numer. 108.
 3 Juramentum cui veritas non est comes, est perjurium, ib. numer. 110. & 113.
 3 Juramentum infirmum est, non per quod se homines fallant, sed per quod quisque in alterius notitiam cogitationes suas proferat, ib. n. 113.
 3 Juramenti finem destruit modus jurandi per internas subauditiones verborum sensum inverteutes, ib. n. 135.
 3 Juramenti comes principalis est veritas in audiendis notitiis delata, ib. n. 136.
 3 Jurans falsum subaudiendo aliquid in mente, quod reddat sensum verum, an peccet mortaliter in c. Falsidicus, numer. 20. & n. seqq. usque in fin. de crim. falsi.
 3 Quid si id faciat sine justa causa, ib. n. 26. & seqq. usque in fin.
 3 Jurare joci causa principem esse in oppido, intelligendo pictum, est grave peccatum, sed non mortale, ib. numero 24.
 3 Imo est mortale, ib. n. 145. & seqq.
 3 Jurare falsum ex justa causa subaudiendo aliquid in mente, quod reddat sensum verum, nullam esse culpam, qui auctores senserint, ib. n. 26.
 3 Quibus fundamentis, ib. n. 27. & seqq. usque ad n. 55.
 3 Jurare se aliquid nescire, quod expedit sub secreto tegere, subaudiendo in mente ita ut expedit revelare, multi optantur non esse perjurium, ib. n. 36.
 3 Idem in eo, qui coactus jurat se pecuniam soluturum, subaudiendo intra se, si erit debitor, ib. n. 37.
 3 Idem in eo, qui per metum jurat se accepturam aliquem in uxorem, subintelligendo si mihi placuerit, ib. numero 38.
 3 Idem in muliere, quae sciens occultum impedimentum dimens metu excommunicationis, jurat se velle viro cohabitare, subaudiendo si mihi licebit, ib. n. 39.
 3 Idem in eo, qui pecunia egens jurat se illam non habere, intelligendo ad mutandum, ib. n. 40.
 3 Idem in adultera, quae jurat se adulterium non commisisse, subaudiendo in alio die, vel loco, ib. n. 41.
 3 Idem in Clerico, qui ut se eximat ab indebita solutione Gabellae jurat se nihil portare, subaudiendo ex quo Gabellam solvere teneatur, ib. n. 42.
 3 Idem in viatore veniente ex loco, qui peste infectus creditur & jurat se inde non venire, subintelligendo tanquam ex loco infecto, ib. n. 43.
 3 Idem in poenitente, qui male interrogatus a Sacerdote, falso negat se confessum fuisse aliquod peccatum, subaudiendo ita ut illud dicere teneatur, ib. n. 44.
 3 Jurans falsum in judicio ex justa causa subaudiendo in mente aliquid, quod reddat sensum verum, non peccat secundum aliquos, ib. n. 49.
 3 Idem putant in eo, qui occidit hominem ad sui defensionem, vel putans esse feram & negat in judicio se occidisse, intelligendo intra se de facto criminoso, ibidem numero 50. & 127. & 153. & seqq.
 3 Idem in eo, qui ut se satisfaciat de justa taxa, negat in judicio se fraudasse intelligendo, ita ut deliquerit, ibidem n. 51.
 3 Idem in eo, qui ut se eximat ab imputatione homicidii, quod non commisit in judicio negat gladium repperit penes cadaver esse suum, subaudiendo in mente, quatenus est iudicium illius delicti, ib. n. 52.
 3 Idem in eo, qui ad sui sustentationem abscondit bona, non

3 a creditoribus capiuntur & negat iudici se illa habere, subaudiendo ita ut teneatur manifestare, ib. n. 53.
 3 Idem in eo, qui cum pecunia mutuo acceptas restituere in judicio negat mutuum, subintelligendo ita ut teneatur solvere, ib. n. 54.
 3 Contrarium in praesentis, ib. n. 120. & 149.
 3 Jurare falsum subaudiendo aliquid in mente quod reddat sensum verum, esse peccatum mortale, latissime ostenditur, ib. n. 79. & seqq. usque ad n. 138.
 3 Jurat in dolo in cuius mente est non sic se facturum, ut promittit, ib. n. 144.
 3 Jurans falsum in judicio & subaudiens in mente verum, est obnoxius Deo, ib. n. 120.
 3 Item iudici, ib. n. 121. & seqq. usque ad n. 132.
 3 Item parti, ib. n. 131. & seqq.
 3 Jurans alta voce aliquid falsum & superaddens aliquid voce submissa & imperceptibili, quod reddat sensum verum, mortaliter peccat, ib. n. 138.
 3 Opinio adstruens perjurium non esse, verbis falsum jurare & interna subauditione verum concipere, est probabilis & ideo eligi potest, licet opposita sit probabilior & tutior in c. Falsidicus, n. 35. de crim. falsi.
 3 Contrarium ibid. num. 166.
 3 JURGI appellatione quid veniat in cap. Ad haec, numer. 24. de offi. Archid.

Jurisdiclio communia.

3 Jurisdiclio sive ordinaria, sive delegata solo verbo committitur & revocatur; potestas Ordinis secus in cap. Aqua, numer. 4. de consec. Eccles.
 1 Jurisdictiones omnes sunt principaliter apud Principem, tanquam apud fontem in c. Quoniam, numer. 64. de Condit.
 1 Jurisdiclio haberi potest ab alio immediate dupliciter in cap. Perniciosa, numer. 30. de offic. Ordinari.
 1 Jurisdiclio omnium Praelatorum Ecclesiae dependet ab Ecclesia Romana non modo quoad executionem, sed etiam quoad substantiam potestatis, ibid. n. 38.
 1 Jurisdiclio non est sine subditis, ibid. n. 42. & seqq.
 1 Jurisdiclio non potest esse, nisi in subiecto & cohaere personae, ibid. numer. 49.
 1 Jurisdiclio non debet esse vaga & incerta, ib. n. 53.
 2 Jurisdiclio si fundatur super sola dubietate qualitatis jurisdictionem tribuentis, negatio qualitatis nihil operatur, sed satis est illam in libello allegare in c. Si Clericus, n. 16. de foro compet.
 2 Ut si negatur Clericus vel contractus usurarius aut Matrimonialis, ibid. numer. 17.
 3 Jurisdiclio multoties conceditur ad cognoscendum, non autem ad exequendum vel personaliter distinguendum in cap. Cum Capella, numer. 23. de privileg.
 1 Jurisdiclio an sit indivisibilis in cap. Statutus, numer. 47. de supplen. neglig. Praelator.
 2 Jurisdictionis verbum intelligitur de ordinaria in c. Significasti, numer. 3. de foro compet.
 1 Jurisdictionem multoties habet quis habitu, licet non actu in c. Cum olim, n. 8. & 39. de major. & obed.
 1 Jurisdiclio tributa ad limites consuetudinis non competit, nisi probata consuetudine in cap. Cum ab Ecclesiarum, numer. 28. de offic. Ordinari.
 2 Jurisdiclio in temporalibus habita est penes Ecclesiam in cap. Tuam, nu. 32. de ordin. cognat.
 2 Jurisdiclio bassa facillius praescribitur, quam merum imperium in cap. Cum olim, n. 19. de praescrip.
 3 Jurisdictione concessa, censetur concessa omnia, sine quibus jurisdiclio explicari non potest in c. Cum ex iuncto, numer. 21. de nov. oper. nunc.
 3 De qualitate jurisdictionem tribuente ante omnia consistere debet in cap. Contingit, il secundo, n. 22. de sent. excomm.
 2 Jurisdiclio spiritualis & temporalis a Deo sunt distinctae in cap. Conquiescit, numer. 60. de feris.
 1 Jurisdictiones sunt principaliter apud Principem, tanquam apud fontem in cap. Perniciosa, numer. 39. de offic. Ordinari.
 2 Jurisdiclio ordinaria ad sui essentiam non requirit territorium in c. Post cessationem, n. 4. de delegat.
 2 Jurisdiclio acquiritur devolutione, delegatione & prorogatione in c. Significasti, n. 27. de foro. compet.
 1 Jurisdictiones saeculares nemo potest propria autoritate adipsi nec adeptas renunciare, nisi in manibus Superioris in c. Admonet, numer. 5. de renunc.
 3 Jurisdiclio civilis, criminalis & mixta potest acquiri ab inferiori Praelato ex immemorabili praescriptione, quam Concilium Tridentinum non statuit in cap. Postulasti, numer. 20. de iure patron.
 3 Jurisdiclio ex praescriptione regulariter, censetur acquiri

privative ad Episcopum, ibid. num. 21.
Jurisdiclio amittitur.
 1 Jurisdiclio non potest per partes rescitari in c. Significasti, numer. 15. de offic. Delegat.
 1 Jurisdiclio licet competat ipso jure, tamen si ope exceptionis sit elidibilis per prononciationem super exceptione ipso jure extinguitur, ibid. numer. 20.
 1 Jurisdiclio semel extincta etiam causa extinctionis cessante non reviviscit in c. Cum olim, numer. 77. de major. & obed.
 2 Jurisdiclio expirat si iudex recedat a loco in quo debet judicare & transferat se ad locum in quo tenetur residere in c. Praesentata, numer. 1. 6. & 11. de testib.
 1 Jurisdictiones saeculares nemo potest propria autoritate adipsi nec adeptas renunciare, nisi in manibus Superioris in c. Admonet, n. de renunc.
 2 Jurisdictione a se excurit qui eam denegat exhibere in cap. Ceterum, n. 34. de iudicis.

Jurisdiclio devolvitur.

2 Devolutio jurisdictionis in prima instantia non fit ad Legatos & alios quocunque vigore facultatum, nisi Episcopo prius requisito & negligente in cap. Significasti, numer. 28. & 33. de foro compet.
 2 Negligentiam debet precedere monitio, ut sit locus devolutionis jurisdictionis, ibidem numer. 34.
 2 Et an debeat esse trina vel sufficit unica, ib. n. 35. Jurisdictionis devolutio ad Capitulum ad Episcopum. Vide in ver. Caritatis passiva.
 1 Devolutio jurisdictionis non inducitur, nisi in casibus in jure expressis in cap. His quae, numer. 40. de major. & obed.
 1 Jurisdiclio in verbo Devolutio.
 2 JURISDICTIO perpetuatur per simplicem citationem iudicis sive ordinari sive delegati in cap. Proposuiti, numer. 12. de foro compet.
 2 Jurisdictionem exercens in uno actu retinet in omnibus, si habeat concessionem ab eo qui jus concedendi habet in cap. Cum olim, numer. 32. de praescrip.

Jurisdiclio probatur.

Vide in verbo Jurisdiclio competens.

Jurisdiclio prorogatur.

2 Jurisdiclio Delegati qui pronunciat se incompetentem, etiam si alias esset competens, ex pacto prorogari non potest in cap. Significasti, numer. 14. & seqq. usque ad numer. 19. de offic. Delegat.
 2 Jurisdiclio iudicis an & quando ex incidentia causae prorogatur ad aliam speciem jurisdictionis in c. Tuam, n. 24. & seqq. de ordin. cognat.
 2 Quid si species sint omnino diversae naturae & altioris gradus, ibidem numer. 25.
 2 Et quid si sit talis ex accidenti ratione personae, ibidem numer. 34.
 2 Et quid si species non sit separatae naturae nec altioris, sed inferioris gradus, ibidem numer. 30.
 2 Prorogatio cadit super simili specie jurisdictionis quae prorogatur in cap. Significasti, n. 5. de foro compet.
 2 Prorogatio jurisdictionis potest fieri etiam in causis spiritualibus, si iudex possit alius de illis cognoscere, ibid. numer. 6.
 2 Prorogari non potest de persona ad personam jurisdictionis limitata, ibidem numer. 7.
 2 Declaratur numer. 9. & 14.
 2 Jurisdiclio ejus qui praesert Collegio est prorogabilis, ib. numer. 8.
 2 Prorogari potest jurisdiclio ordinaria competens alicui de consuetudine vel alio jure speciali, ibidem numer. 10.
 2 Prorogatio jurisdictionis ut fieri possit a Clerico, quae requiratur, ibidem numer. 11.
 2 Prorogatio jurisdictionis iudicis non sui, an inducatur ex tacito consensu partium, ibidem numer. 12.
 2 Laicus potest prorogare jurisdictionem iudicis alieni etiam sine consensu iudicis proprii, Clericus autem non potest ex cur, ibidem numer. 13. & 37.
 2 Prorogatio jurisdictionis fieri non potest, nisi in iudicem ordinarium, ibidem numer. 14.
 2 Jurisdiclio delegata non est prorogabilis de persona ad personam, sed bene de re ad rem, ibidem numer. 15.
 2 Prorogatio non potest Clericus jurisdictionem iudicis laici, etiam de Diocesani consensu, ibidem numer. 16.
 2 Nisi in causis merè civilibus, numer. 17.

2 Prorogatio jurisdictionis & delegationis in quibus differant ibidem numer. 18.
 2 In prorogantibus jurisdictionem iudicis praesentis & acceptantis non est locus poenitentiae, ibidem numer. 20.
 2 Appellatur a sententia iudicis ex prorogatione jurisdictionis ad illius superiorem, ibidem numer. 21.
 2 Prorogatio jurisdictionis potest fieri etiam in criminalibus ubi proceditur per viam accusationis, ibidem numer. 24. & 32.
 2 Et quid si procedatur per viam inquisitionis, numer. 25.
 2 Ad prorogationem jurisdictionis sufficit consensus illius de cuius praedicto agitur, ibidem.
 3 Prorogatio jurisdictionis impeditur, si partes errant in iure vel in facto in cap. Significasti, numer. 17. de offic. Delegat.

Jurisdiclio suspenditur.

1 Jurisdiclio minoris iudicis non expirat per praesentiam majoris, sed suspenditur usum inferiorum in c. Studuiti, numer. 2. de officio Legati.

Jurisdiclio cumulativa & privativa.

3 Jurisdictione in certum genus personarum taxative collata non censetur derogatum jurisdictioni alterius in eisdem personis in cap. Accedentibus, numer. 42. de excess. Praelat.
 2 Actus jurisdictionis Episcopi etiam unicus, an & quando interrumpat praescriptionem jurisdictionis inferioris in cap. Auditis, numer. 7. de praescrip.
 2 Jurisdictionis Episcopi exercitum, ita demum interrumpit actus inferioris, si inferior praescribat per modum exclusionis Episcopi, ib. n. 13.
 2 Jurisdiclio potest esse penes plures in solidum, ut penes Episcopum, Archiepiscopum & Archiepiscopatum, ib. numer. 13.
 3 Jurisdiclio concessa Episcopo in scholares, an sit privative ad Rectorem universitatis in c. Ut privilegia, n. 39. de priv.
 3 Jurisdiclio Episcopi, quibus casibus sit cumulativa cum inferioribus praelatis, ib. n. 40.
 3 Jurisdiclio Episcopalis, ex quibus censetur translati in inferiorum Praelatorum privative ad Episcopum in c. Cum dilectus, n. 36. de Reliq. domib.
 3 Jurisdiclio in favorem certarum personarum censetur tributa privative, non autem cumulativa, ib. n. 39.
 3 Idem in jurisdictione acquisita per praescriptionem, ibidem numer. 40.
 2 Jurisdiclio a Concilio Trid. Ordinaria attributa in prima instantia censetur alii adempta in c. Significasti, numero 26. de foro compet.

Jurisdiclio feudalis.

2 Feudalis jurisdiclio tanquam superinducta & praedictans jurisdictioni ordinari est restringenda in c. Ceterum, numer. 23. de iudic.
 1 Jurisdiclio in parvis Conventibus Ordinaria attributa ex Decreto Innocentii X. an censetur superioribus Regularibus adempta & privative in Ordinarium translata & numer. seqq. usque ad numer. 43. in c. Quanto, numer. 26. de offi. Ordinari.
 1 Jurisdiclio specialis a lege uni tributa, non censetur alii adempta, ib. n. 28.
 1 Jurisdiclio in dubio censetur cumulativa collata, ib. numero 29.
 1 Jurisdiclio inter Episcopum Burgi S. Domini & Praepositum Buxeti est cumulativa, ib. n. 30.
 1 Jurisdiclio Episcopo tributa a Conc. Trid. sess. 7. & 8. & sess. 25. de Regular. c. 11. intelligitur cumulativa cum inferioribus, ib. n. 31.
 1 Jurisdiclio data favore certarum personarum, censetur privative collata, secus si ratione causarum, ib. n. 32.
 1 Jurisdiclio an censetur collata privative, vel cumulativa in primis spectanda est mens concedentis, ib. n. 33.
 1 Monasteria omnia de iure communi subiecta sunt jurisdictioni Episcopi diocesani, sed cumulativa cum Praelatis Regularibus, ib. n. 34. & 39.
 1 Jurisdiclio delegata est extraordinaria & odiosa, ib. n. 40. pag.
 1 Jurisdiclio ordinaria est favorabilis, necessaria & ampliativa, ib. dict. n. 40.
JURISDICTIO EPISCOPALIS.
 3 Jurisdiclio Ecclesiastica & saecularis distincta sunt in c. Pervenit, n. 13. & 26. de Adulter.
 4 Jurisdictiones, Ecclesiasticae & saecularis a Deo distinctae, invicem confundi non debent in cap. Utrum autem,

num. 20. de cognat. spiritual.

Jurisdictione delegata.

- 2 Jurisdictione Papae reservata non comprehenditur in concessione jurisdictionis quantumcumque generali in cap. Cum venissent, num. 18. de judic. 15
1 In Jurisdictione universali concessa vel abdicata non includitur jurisdictione alteri specialiter attributa in cap. Cum olim, num. 74. de major & obed. 577
4 Jurisdictione delegata potest preventiri per ordinariam, atqueam littere delegationis fuerint Delegato presentate in cap. Studuisti, n. 12. de off. Legat. 501
Vide in ver. Delegatus.
2 Jurisdictione delegata non extenditur de persona ad personam in cap. Quoniam, num. 11. de off. Delegat. 488
1 Jurisdictione delegata non transit in Capitulum, Sede vacante, ibidem num. 13. 488

Jurisdictione ordinaria.

- 5 Jurisdictionem ordinariam impediens excommunicatur in Bulla Coenae in cap. Pervenit, n. 43. de Adult. 138
1 Jurisdictione ordinaria quae dicatur in cap. Perniciosam, n. 25. de of. Ordinari. 507
1 Jurisdictione ordinaria & universalis cohaeret territorio, ibidem num. 54. 509
5 Jurisdictione Ordinarii sublata non censetur sublata jurisdictione per Sedem Apostolicam delegata in cap. Ex parte, il 2. n. 23. de priv. 242
5 Declaratur, ibidem num. 25. 242
2 Jurisdictionis verbum intelligitur de ordinaria in cap. Significasti, num. 3. de for. compet. 85
1 Jurisdictione quae defertur a lege vel statuto & ad universitatem causarum vel unum negotium universale ordinaria est in c. Cum olim, n. 65. de major. & obed. 577
1 Etiam inter plures sit partita, ibid. n. 66. 577
1 Jurisdictione ordinaria mortuo Papa non expirat, ibid. n. 67. & seqq. usque ad num. 72. 577
2 Jurisdictione ordinaria ad sui essentiam non requirit territorium in cap. Post cessationem, n. 4. de probat. 117
1 Jurisdictione Ordinarii censetur notoria & ideo non est opus de ea fidem facere in cap. Cum in jure, num. 28. de Offic. Delegat. 492
Vide in ver. Ordinarius.
Et in ver. Episcopus quoad jurisdictionem.
Et in ver. Judex Ordinarius.

Jurisdictione in subditum.

- 5 Jurisdictione five voluntaria, five contentiosa non potest exerceri in non subditum in cap. Omnis, num. 81. de poenit. & remiss. 292
3 Jurisdictione Episcopi expirat eo ipso, quod incola inde discedit in cap. Significavit, num. 9. de Paroch. 291
3 Et transmittitur in Episcopum loci, quo translatum est domicilium, ibid. num. 10. 291

Jurisdictionis venditio, seu locatio.

- 5 Jurisdictione Episcopalis est quid spirituale & pretio conferri non potest sine labe simoniae in cap. Praxerea, num. 2. Ne Praelat. vic. suas. 60
5 Jurisdictiones Ecclesiasticas seu facultates deputandi Vicarios in spiritualibus, locare non licet in c. Quoniam, n. 1. Ne Praelat. vic. suas. 68
5 Et concessionem etiam a Sede Apostolica factam censetur subreptitiam, ibid. num. 2. 68
5 Locatio Jurisdictionis super damnis bonorum Ecclesiae illatis prohibita est, ibidem num. 3. 68
5 Jurisdictione Ecclesiastica est quid spirituale & simoniacum est illam vendere, ibid. num. 4. & seq. usque ad num. 12. 69
5 Jurisdictione etiam merè temporalis prohibetur vendi, ibid. numero 5. 68
5 Jurisdictione est res inanimabilis, sicut patria potestas, ibidem numero 6. 68
3 Jurisdictionem temporalem vendere propriè non est simoniacum, est tamen turpe lucrum & ementes committunt simoniam laicalem, ibidem num. 7. 68
5 Jurisdictionis venditio redundat in subditorum gravamen, ibidem num. 12. 22. & 23. 69
5 Fructus & obventiones Ecclesiarum ex Jurisdictione provenientes vendi non possunt jurisdictionem exercenti etiam seorsim a jurisdictione, ibidem num. 13. 69
5 Non provenientes vero ex Jurisdictione vendi possunt etiam jurisdictionem exercenti, dummodo Jurisdictione ipsa non vendatur, ibidem n. 14. 69

- 5 Episcopus tenetur ex officio sui debito jurisdictionem administrare, ibidem num. 11. 69
1 Ius & illius executionem vendere paria sunt in cap. Cum pridem, num. 112. de Pactis. 602
Vide in ver. Cancellaria.
4 Jurisdictione voluntaria non potest exerceri extra territorium quando est concessa ab inferiore a Principe in c. Quod nobis, n. 36. & 46. de Clandest. delportat. 31

Jus, communia.

- 3 Jus semel extinctum non reviviscit, in c. Episcopus, numero 57. de prob. 68
3 Jus semel extinctum ex certa ratione vel causa reviviscit ratione illa vel causa cessante, ibidem num. 63. 68
3 Iura constituuntur ex iis quae frequentius accidunt in c. Cum sis, n. 56. de convert. conjug. & in c. Super specula, n. 44. Ne Cler. vel Monach. 646
3 Declaratur, in d. cap. Cum sis, num. 60. & seqq. 411
3 Ius destrui non potest qui potest condere in c. Cum ad Monasterium, num. 79. de stat. Monach. 451
5 Iura non adaptantur ad ea, quae semel tantum, aut bis contingere possunt, in cap. Mandato, numero 52. de Simon. 56
Iura Episcopalia.
Vide in ver. Episcopalis Ordo.
Et in ver. Episcopus quoad jurisdictionem.
1 Propter concursum juris quomodoque quid annexitur ad naturam alterius in c. ad Audientiam, il secundo, num. 16. de rescript. 161
3 Iura non constituuntur ex iis, quae uno aliquo casu accidere possunt in cap. Super specula, num. 44. Ne Cleric. vel Monach. 646

Jus ad rem.

- 3 Ius ad beneficium perditur si inhabilitas jus habenti superveniat atqueam beneficium consequatur in cap. Dilectus, il 2. num. 13. de prob. 107
3 Ius in re difficilius amittitur quam ad rem in cap. Dilectus il 2. num. 17. de prob. 108

Jus Canonicum.

- 1 Jus Canonicum majoris est auctoritatis quam consuetudo in c. Ex parte, num. 31. de arbit. 645
1 Jus Canonicum in iuramentis & aliis spiritualibus servari debet etiam ex praescripto legis civilis in cap. Non sine, num. 24. de arbit. 633
1 Iuris Canonici statuta ligant omnem creaturam in materia eidem adaptabili in c. Canonum statuta, num. 81. de Condit. 20
3 Jus canonicum est potentius ac dignius jure civili in cap. Non magnopere, num. 12. Ne Cler. vel Monach. 621
1 Jus Canonicum in causis mixti fori servari debet in foro Ecclesiae, etiam inter laicos subiectos Imperio, non autem jus civile discrepans a Canone in cap. Antigonus, num. 29. de pactis. 589
1 Jus Canonicum contrarium juri civili praevalet etiam in merè temporalibus & inter laicos in locis in quibus Papa habet temporalem jurisdictionem, ibidem numero 30. pag. 589
1 Jus positivum dupliciter consideratur in cap. Cum pridem, num. 127. de pactis. 604
3 Jus Canonicum an potuerit statuere ut cæcus laicus ad collectas cogi non debeat etiam in terris Imperii in cap. Licet, num. 6. 21. & seqq. de censib. 507
3 Jus Canonicum ubi aliquid reperitur expresse decisum, quod jure civili sit dubium, servari debet decisio juris Canonici, etiam in foro civili, ibidem num. 25. 509
3 Jus Canonicum praevalet juri Civili etiam in terris Imperii ubi agitur de naturalis aequitate, ibidem num. 26. 509
3 Item ubi rigor juris civilis induceret iniquum, ibid. n. 27. pag. 509
3 Item in causis miserabilium personarum, ibidem n. 28. pag. 509
5 Jus Canonicum in materia peccatorum concernente in totum derogat juri civili in cap. Naviganti, num. 9. de usur. pag. 146
4 Jus Canonicum est jus humanum, sed largè dicitur jus Divinum in cap. Non debet, num. 13. de consang. & affin. 68
1 Iuris Canonici corpus quod complectatur in cap. Canonum statuta, num. 22. & 46. de Condit. 16
1 Differentia non est constituenda inter Jus Canonicum & jus civile, nisi ubi clarè id reperitur expressum in c. Ex parte, num. 32. de arbit. 645
Vide Lex Canonica.

Jus Civile.

- 1 Jus civile ubi est dubium & jus Canonicum clarum, servari debet ubique jus Canonicum in cap. Ex parte, num. 11. de arbit. 645
3 Studium juris civilis ad intelligentiam Canonum, Regularibus aut Clericis secularibus personatum habentibus vel Presbiteris non prohibetur in cap. Super specula, n. 30. Ne Cler. vel Monach. 644
3 Studentibus juri civili an debeatur fructus prebendarum in absentia, ibidem num. 33. 645
3 Studium principale juris civilis, an sit permissum in Camera Apostolica Ecclesiasticis de quibus in dicto cap. Super specula, ibid. num. 35. 645
4 Jus civile non potest tollere naturalem consensum, sed tantum illius effectus in cap. Ad audientiam, num. 25. de spons. & matrim. 5
5 Jus civile ab omnibus servari debet ubi contrarium non reperitur statutum per Jus Canonicum in cap. Qui Presbiterum, num. 34. de poen. & remiss. 271
1 Jus merè civile tolli potest ab eo qui jurisdictionem praeit, si super eo faciat legem municipalem in cap. Quae in Ecclesiis, numero 40. de constit. 96
Vide in ver. Princeps quoad jus quassitum non tollendum.
3 Inter jus civile & canonicum discrepantia non est inducenda, ubi jus civile non reperitur expresse immutatum per jus canonicum: & lex civilis servari debet etiam in foro Ecclesiae in c. Cum esset, n. 18. de Testam. 253
Vide in ver. Lex civilis.
3 Ius civile contradicens juri canonico in his quae merè spiritualia non sunt, aut a spiritualibus non dependent observandum est in terris imperii & jus Canonicum in terris Ecclesiae, ib. n. 98. 257
3 Nec Papa potest tollere leges civiles quantum ad eos, qui non sunt de sua temporalis jurisdictione, ib. n. 99. 257
3 Iuris civilis auctoritas non potest aliquem a peccato excusare, ib. n. 139. 259
3 Ius civile correctum non dicitur amplius jus civile, ibidem num. 167. 261

Juris civilis & Canonici differentia.

- Poenae à jure civili latae contra secundò nubentes infra annum luctus per jus canonicum hodie sunt sublatae in cap. Cum esset, n. 168. de Testam. 261
3 Nec habet locum inter personas subiectas statuto Urbis, ib. num. 169. 261
3 Leges multae referuntur quae tanquam foventes peccatum sunt sublatae per jus Canonicum, ib. n. 170. & seq. 261
3 Ordinandi ad Sacerdotium jure civili debent aliquid offerre ordinandi & Notario, sed jure Canonico est simoniacum, ib. d. n. 170. 261
3 Pro fure judicando licitum est jure civili pecuniam accipere: jure Canonico secus, ib. n. 171. 261
3 Iurare per creaturas jure Canonico non est permissum; jure civili secus, ib. n. 172. 261
3 Pupilli à jure civili non tenentur servare juramentum: jure Canonico secus, si sit doli capax, ib. n. 174. 261
3 Contraheutes jure civili licite se invicem decipiunt: secus jure Canonico, ib. n. 174. 261
3 Bona fides non requiritur jure civili in praescriptione: jure Canonico secus, ib. n. 175. 261
3 Filius familias jure civili non obligatur voto, jure Canonico secus, ib. n. 176. 261
3 Patri secundum leges licet occidere adulterum cum filia deprehensum, dummodo etiam filiam occidat: sed non secundum Canones, ib. n. 177. 261
2 Differentia ut inducatur inter jus civile & jus Canonicum satis est, ut in foro Canonico jus civile non fuerit usi receptum in c. Venerabilis, n. 8. de judic. 25
1 Jus commune difficilius tollitur, quam privilegium in c. Ecclesia S. Mariae, n. 5. de constit. 209
5 Iuri communi non est opus derogare, sed satis est, ut Princeps statuat contrarium ejus, quod jus commune disponit in c. in his, n. 11. de Priv. 259
5 Recessus omnis si quis omni est odiosus in c. Olim, numero 20. de verb. signif. 354
1 Ius municipale non est jus commune in c. Canonum statuta, num. 29. de constit. 16
3 Ius divinum nulla potest desuetudine aboleri in c. Ex parte, num. 18. de Cler. non resid. 37
1 Iuris naturalis & divini transgressio periculum salutis inducit in c. Antigonus, n. 8. de Pact. 585
5 Ius divinum positivum in concursu cedit juri divino naturali in c. Omnis, n. 20. de poen. & remiss. 287
3 Ius naturale in spiritualibus praefertur positivo, vel civili in cap. Si quis, n. 5. de Regul. 315
Fagnan. Repertor.

- 5 Ius divinum an dici possit ab Ecclesia extensum in c. Ex diligenti, num. 6. de Simon. 31
1 Papa ex causa limitat jus divinum ejus, quae prohibicionem relaxat in c. Cum pridem, n. 73. de Pactis 596
1 Declaratur, ib. num. 81. 600
1 Princeps secularis an possit distinguere, limitare & interpretari jus divinum in c. Quae in Ecclesiis, numero 142. de Condit. 96
5 Apostoli dicta praevalent dictis imperatorum in cap. Cum esset, num. 134. de Testam. 259
3 Ius honorificum in quibus consistit in cap. Nobis, numero 20. & 25. de jurepar. 495
1 Ius municipale non est jus commune in cap. Canonum statuta, num. 29. de Condit. 16
Vide Statutum.

Ius naturale, vel gentium.

- 1 Ius gentium dicitur etiam jus naturale in c. Quae in Ecclesiis, num. 111. de Condit. 94
3 Legi naturae quicquid contrariatur peccatum est in cap. Cum esset, num. 128. de Testam. 259
3 Princeps quavis ex iusta causa possit statuere contra jus gentium: tamen ubi cessat illa causa, constitutio servanda non est, ibidem num. 138. 259
1 Lex naturae est impressio Divini luminis in rationabili creatura in cap. Ne imitari, num. 267. de Condit. 56
1 Lumen naturale intellectus est manifestatio veritatis, ibidem num. 268. 57
Vide in ver. Jus divinum.
1 Jus publicum in Sacris, in Sacerdotibus, in Magistratibus consistit in cap. Indecorum, num. 25. de stat. & qual. pag. 369
1 Jus publico privatorum pacto renunciari non potest in c. licet de vitanda, num. 32. de elect. 215
Vide Jus eligendi.
3 Jus accrecedendi in quibus dignitatibus redditibus habeat locum in cap. Quia nonnulli, num. 17. de Cler. non resid. 25
3 Portio portioni accrecedit non personae & assumit naturam portionis cui accrecedit in c. Cum percussio, n. 32. de Cler. agrot. 147
3 Jus accrecedendi an habeat locum in emphiteusi à duobus fratribus empti ex communi pecunia in c. In situatione, num. 10. 11. & seqq. usque in finem, de feudis. 216
3 Jus accrecedendi in feudo vel emphiteusi non habet locum, cum plures pro se & filiis à principio stipulantur, ibid. num. 11. 216
3 Ex quid si feudum vel emphiteusis fuerit acquisita ex bonis communibus, ibidem num. 12. & seqq. 217
3 Jus accrecedendi cur habeat locum in feudo empto à fratribus simul habitantibus ex communi pecunia, ibidem n. 15. pag. 217
3 Jus accrecedendi non habet locum in contradibus, ibidem num. 17. 217
3 Ius accrecedendi an habeat locum in emphiteusi pluribus concessa ex causa onerosa ibidem num. 19. 217
Vide in ver. Distributiones quibus accrecedant.
1 Ius Collegii etiam in uno retinetur in cap. Nullus, num. 30. de elect. 201
Vide in ver. Collegium.

Jus conferendi.

- 1 Ius conferendi beneficia potest competere majori annis quatuordecim tam ex privilegio, quam ratione Ecclesiae, à qua collatio dependat in cap. Indecorum, num. 13. de stat. & qual. 368
3 Ius conferendi Ecclesiam liberè ad Episcopum devolvitur, si questio super patronatu laicali infra quadrimestre, aut Ecclesiastico infra semestrem, non fuerit terminata in cap. Quoniam, num. 16. de jurepar. 480
3 Sive questio sit super quali possessione praesentandi, sive super proprietate, ibid. num. 17. 480
3 Quod procedit si questio inter patronos versatur, secus si inter Episcopum & patronum, quia tunc patronus deputabitur, ibid. num. 18. 481
3 Item secus si quis vertatur inter ipsos praesentatos, aut inter patronos & praesentatos, ibid. num. 19. 481
3 Item secus si questio sit super idoneitate praesentati, aut patroni concordare non possint in persona praesentanda, ibidem num. 20. 181
1 Ius eligendi Generalem ex corpore totius Congregationis est publicum, quod pacto vel statuto tolli non potest in cap. Cum dilectus, num. 16. de consuet. 188
1 Ius eligendi ex Collegio alterius Ecclesiae non est publicum, sed commune, ibidem num. 49. 190

- 1 Jus eligendi Episcopum una cum Canonici Ecclesie Cathedralis potest. prescribi a Clericis inferiorum Ecclesiarum, etiam sine titulo in cap. Cum Ecclesia, n. 23. de caus. posses. & propriet. 98
- 3 In iure eligendi attenditur usus & consuetudo per testes probata in cap. Postulasti, n. 9. de iurepatr. 505
- Vide in ver. *Electio*.

jus instituendi & destituendi.

- 1 Instituendi, ac destituendi jus manat ab eodem fonte in c. Quanto, n. 40. de Coact. 183
- 3 Jus instituendi an competat Praeposito Buxeri tam ad beneficia in suo privilegio expressa, quam ad alia postea erecta infra limites Praepositurae in c. Cum venissent, num. 9. & seqq. usque ad n. 22. de instit. 170
- 3 Jus instituendi in Beneficiis juris patronatus non pertinet ad Praelatum Ecclesiae inferioris, sed ad Episcopum pravia Patronorum praesentatione, n. 11. 171
- 3 A Jure destituendi non inferitur ad jus instituendi si jus destituendi sit ex privilegio, secus de jure communi, ibid. num. 13. 171
- 3 Jus instituendi potest prescribi ab inferiore, ib. n. 16. 171
- Vide in ver. *Praelati inferioris auctoritas*.
- Et in ver. *Praelatus inferior quoad praescriptionem*.
- 3 Jus instituendi ac iurisdictione ex praescriptione an censetur privative ad Episcopum vel cumulativè in cap. Cum venissent, num. 20. de instit. 171
- 2 Jus instituendi in beneficiis juris patronatus de jure non spectat ad inferiorem, sed ad Episcopum, potest tamen acquiri praescriptione in cap. Auditis, num. 2. de Praescript. 161
- Vide in ver. *Institutio*.
- 3 Jus pascendi quod habent Clerici & laici in Dioecesi Caputaquensis an locari possit ab universitate Clericis contradicentibus in cap. Cum in cunctis, num. 8. de his que sunt a major. par. Capituli. 208
- 3 Jus pascendi est commune pluribus ut singulis, non ut universis, ibid. num. 9. 208
- 1 Jus patris potestatis a jure naturali sumptit originem in cap. Indecorum, num. 39. de erat. & qual. 369
- 1 Et quod vinculum naturale debet immutabile permanere, ibid. num. 40. 369
- 3 Jus patris potestatis solvitur per mortem civilem, sicut per naturalem in c. Cum simus, n. 12. de Regul. 356
- Vide in ver. *Patria potestas*.
- 3 Jus praesentandi in multis differt a jure eligendi in cap. Quoniam, num. 22. de jure patr. 481
- Vide in ver. *Praesentatio Patronus, jus patronatus*.
- 2 Jus revocandi donum quod sit, an revertitur teneatur cavere de iudicio facti in cap. Licet, num. 24. de for. compet. 55
- 3 Jus sepulchri accedit emptioni Universitatis in cap. Ex litteris, num. 6. de jure patr. 485
- 3 Jus sepulchri ad quod non patet aditus nisi per fundum transit in emptorem ipsius fundi, ibid. num. 20. 485

Jus patronatus, communis.

- 3 Jus patronatus est penes omnes patronos in solidum in c. Cum propter, num. 62. de jure patron. 501
- 3 Juris patronatus origo & prerogativa in c. Quoniam, n. 6. & 31. de jure patr. 480
- 3 Juris patronatus concessio postquam redacta est in corpore juris, non dicitur gratia, sed iustitia, ibidem num. 12. pag. 480
- 3 Jus patronatus quid sit, ibidem num. 31. 481
- 2 Juris patronatus questus sive sit juris sive facti, ad iudicem laicum non pertinet in cap. Tuam, num. 47. de ordin. cognat. 94
- 3 Jus patronatus non potest dici de bonis laici in cap. Ex litteris, num. 43. de jure patr. 487
- Vide in verbo *Patronus*.
- 3 Jus patronatus inter haeredes dividi non potest in cap. Perlatum, num. 2. de jure patr. 477
- 3 Declaratur ibidem num. 3. & seqq. 477
- 3 Jus patronatus est individuum & est in solidum penes unumquemque haeredem, ibidem num. 8. 477
- 3 Etiam si diversis & inaequalibus partibus sint haeredes, ibidem num. 11. 478

Jus patronatus acquisitus.

- 1 Jus patronatus acquiritur ex fundatione vel dotatione etiam sine expressa reservatione, dummodo patronatus non fuerit renunciatum in cap. Cum Ecclesia vultetana, num. 35. de elect. 259
- 3 Jus patronatus potest acquiri ex solo privilegio Apostolico

- in c. Cum propter, num. 68. de jure patr. 501
- 3 Jus patronatus ex fundatione acquiritur, quod si plures sint fundatores, omnes efficiuntur patroni in c. Quoniam num. 2. de jure patr. 480
- 3 Ex fundatione vel dotatione non acquiritur mero jure, sed ex gratia & concessione Ecclesiae, ibidem num. 4. pag. 480
- 3 Jus patronatus an acquiritur ex sola fundatione, an verò etiam requiritur constructio & dotatio Ecclesiae, ibid. num. 23. usque ad num. 50. 481
- 3 Jus patronatus ex tribus causis acquiritur, ibidem n. 28. pag. 481
- 3 Declaratur ibidem num. 49. 482
- 3 Jus patronatus est individuum & semel questum ex una causa, non potest ex alia acquiri, ibidem n. 41. 482
- 3 Jus patronatus quomodo intelligatur acquiri ex tribus causis alternativè, ibidem num. 45. 482
- 3 Jus patronatus acquiritur si unus det fundum, alius Ecclesiam construat & alius assignet dotem; & omnes in solidum efficiuntur Patroni, ibidem num. 49. 482
- 3 Jus patronatus an acquiritur ex reedificatione seu refectione Ecclesiae, ibidem num. 50. & seqq. usque ad n. 61. pag. 483
- 3 Quid si Ecclesia non sit funditus destructa, ibidem n. 52. pag. 482
- 3 Et quid si fundamentis sit diruta, ita ut egeat nova consecratione, ibidem num. 53. 483
- 3 Et quid si reedificetur ex iisdem cementis, ibid. n. 58. pag. 483
- 3 Jus patronatus Ecclesiae que dotem vel fundum amittit, acquiritur ei qui de novo dotat aut fundat; non autem patrono antiquo, ibidem num. 59. 483
- 3 Jus patronatus concessum ex augmento dotis non censetur mixtum ex causa onerosa & privilegio, sed absolute ex privilegio in cap. Cum propter, num. 46. de jure patr. pag. 500
- 5 Jus patronatus concessum a Papa cum clausula ut sit perinde ac si esset ex fundatione vel dotatione e laicorum Regum, censetur ex privilegio & est abrogatum a Concilio Tridentino in cap. Ex parte, il secundo, n. 38. de privil. 244
- 3 Jus patronatus Ecclesiae noviter edificatae infra limites alicujus Parochiae, quibus sit reservandum in cap. Ad audientiam il. n. 35. de Eccles. adif. 588
- 3 Jus patronatus acquiritur ex constructione Ecclesiae facta de consensu Episcopi in cap. Nobis, num. 1. de jure patr. 495
- 3 Etiam si construens explicitè jus patronatus sibi non relevaverit: dummodo expressè illud non reniserit, ibidem num. 3. 495
- 3 Jus patronatus seu praesentandi Praelatum in Ecclesia Conventuali seu Collegiata non acquiritur ex fundatione vel constructione Ecclesiae sine privilegio Apostolico, ibidem num. 14. 495
- 3 Excommunicatus Ecclesiam construens de consensu Episcopi, quamvis non debeat admitti: tamen efficitur patronus, sed exercitium non habet ante absolutionem ibidem num. 12. 495

Jus patronatus amittitur.

- 3 Jus patronatus amittitur, si Ecclesia funditus destruitur in cap. Quoniam, nu. 32. & 56. & 58. de jure patri pag. 482
- 3 Jus patronatus per totalem destructionem Ecclesiae radicitus amittitur, ibidem num. 56. & 58. 483
- 3 Jus patronatus surgens ex dotatione vel fundatione, non amittitur ex sola destructione Ecclesiae; caque reedificata erunt tres Patroni ex diversis causis, ibid. n. 60. pag. 483

Juripatronatus derogatur.

- 3 Juri patronatus merè laicali Papa indistinctè derogat pro mediata, mixto derogat in totum, beneficia vero patronatus Ecclesiastici conferri absque derogatione in c. Cum propter, n. 25. 30. & 38. de jurepatr. 499
- 3 Juri patronatus etiam Ecclesiastico quandoque derogatur, licet derogatio non sit necessaria ib. n. 57. 501

Juspatronatus probator.

- 3 Juspatronatus de jure communi probatur ex immemorabili etiam in personis potentibus & universalitatibus in c. Cum propter, n. 77. de jurepatr. 503
- 3 Juspatronatus universalitatis de jure communi an praesumatur ex usurpatione, ib. n. 78. & 87. 503
- 3 Parochiani in Italia experunt juspatronatus usurpare propter recessum Curiae, ib. n. 79. 503

- 3 Juspatronatus mixtum aequali portione universalitatis & familiae private non requirit probationes a Conc. Trid. praescriptas in Potentibus, n. 82. 503
- 3 Juspatronatus pro majori parte universalitatis non praesumitur ex usurpatione, ib. n. 82. & seqq. usque in fin. 503
- 3 Usurpatio jurispatr. quae in universitate praesumitur, privatis personis nocere non debet, ib. n. 85. 503
- 3 Juspatronatus titulus hodie probari debet ad praescriptum Conc. Trid. nec sufficit possessio praesentandi in c. Consultationibus, n. 8. & seqq. de jurepatr. 489
- 3 Juspatronatus non probatur ex praescriptione, nisi illa sit immemorabilis, ib. n. 12. 490
- 1 Juspatronatus qualiter ex Conc. Trid. probari debeat à personis privatis, vel ab his in quibus praesumitur usurpatio in c. Querelam, n. 5. de elect. 250
- 1 Juspatronatus usurpatio in quibus praesumatur, ib. numero 13. & 25. 251
- 1 Juspatronatus Abbatis temporalem jurisdictionem habentis an requirit probationes, quas exposuit Conc. Trid. in personis in quas cadit praesumptio usurpationis, ib. numero 14. & seqq. usque in fin. 251
- 1 Juspatronatus Baronum perpetuam jurisdictionem habentium probari debet juxta formam Conc. Trid. praescriptam in potentibus, ib. n. 15. 251
- 1 Juspatronatus non praesumitur ex usurpatione si in ead. persona concurrunt qualitates, poenitiae, quae praesumptioem usurpationis includit & qualitas Ecclesiastica quae illam excludit, ib. n. 20. 252
- 1 Juspatronatus de jure communi etiam in Potentibus probatur per immemorabilem, ib. n. 25. 252
- 5 Juspatronatus Ducis Trajecti super Prioratu sancti Gregorii an probetur juxta formam Conc. Trid. olim, il. numer. 2. de priv. 232
- 5 Juspatronatus personarum in quibus praesumitur usurpatio ultra immemorabilem effectum foret, ib. n. 3. 232
- Vide in ver. *Juspatronatus mixtum*.

Jus patronatus dividitur &c.

Vide ver. *Juspatronatus, communis.*

juspatronatus praescribitur.

- 1 Juspatronatus ab Ecclesia praescribitur per 40. annos: in laico requiritur immemorabilis in cap. Querelam, numero 22. de elect. 252

juspatronatus transfertur.

- 3 Juspatronatus donari potest personae Ecclesiasticae sine diocesani consensu, sed non seculari in c. Cum propter, numero. 17. de jurepatr. 499
- 2 Juspatronatus transferri potest in Ecclesiam absque consensu Episcopi, secus in laicum in c. Querelam, n. 23. de elect. 252
- 3 Juspatronatus prohibetur transferri per contractum non gratuitum, nisi talis contractus celebretur super aliqua universalitate in c. Ex litteris, n. 5. & 45. de jurepatr. pag. 485
- 3 Donans Episcopus villam cum omnibus, quae illi habeat, non transferri jura spiritualia, ib. n. 8. 485
- 3 Jus patronatus particulariter donari potest de consensu Ordinarii, ib. n. 42. 487
- 3 Jus patronatus competens filijs & successoribus dicitur transferri per cessionem à filio factam de omni jure, quod in hereditate habebat, ib. nu. 54. 488
- 3 Jus patronatus concessum universalitati non potest transferri in eos, qui sunt extra universalitatem in c. Perlatum, numer. 18. & 27. de jurepatr. 478

juspatronatus transit.

- 3 Jus patronatus est transmissibile ad quoscunque haeredes in cap. Quoniam n. 3. de jurepatr. 480
- 1 Jus patronatus transit vendita villa, vel Castro cum universalitate bonorum in c. Cum pridem, n. 121. de pactis. pag. 601
- 1 Nec super ipso cadit venditio directè, vel indirectè, ib. n. 122. 603
- 1 Jus patronatus Ecclesiae competens non transit ad consanguineos Praelati in c. Querelam, n. 19. de elect. 251
- 3 Jus patronatus consistens in aliqua universalitate temporalium transit cum ipsa universalitate in c. Ex litteris, n. 1. 3. & 35. de jurepatr. 485
- 3 Etiam si universalitas transeat tantum quoad utile dominium, ib. n. 2. 11. & 15. 485
- 3 Nisi juspatronatus specificè sit exceptum, ib. d. n. 2. & 17. vers. Limitatio Regulae. 485
- 3 Juspatronatus in quacunque cum universalitate cui adhaer

- ret etiam sine auctoritate Episcopi, ib. n. 3. & 45. 487
- 3 Villa est quid universale, ib. n. 4. 23. 25. & 38. 485
- 3 Jus praesentandi non transit in conductorem villae ad mortuum tempus, ib. n. 13. 489
- 3 Juspatronatus ut transeat cum universalitate non sufficit civilis, vel naturalis possessio, sed omnino requiritur ut universalitas transferatur quoad dominium directum vel utile, ib. n. 15. 489
- 3 Jus patronatus non transit in creditorem, qui tenet villam pignori obligatam, ib. n. 16. 485
- 3 Jus patronatus quando dicitur transferri cum universalitate, ibidem n. 18. & sequitur in fin. 489
- 3 Quid si quis vendat fundum, vel Palatium, terra cuius fines Ecclesiam habeat, namquid jus patronatus transeat in emptorem, ib. n. 19. 485
- 3 Et quid si sit talis fundus, qui universalitatem constituat, ib. n. 21. 486
- 3 Et quid si quis vendat omnia jura quae habet in aliqua Villa, ib. n. 22. & 27. 486
- 3 Et quid si vendat omnia bona quae habet in tali loco, ib. num. 24. 486
- 3 Et quid si dicat simpliciter, Vendo omnia bona mea, ib. num. 27. & 50. 486
- 3 Et quid si dicat, Vendo omnia bona mea, jura & actiones, ib. num. 33. & seqq. usque ad n. 53. 486
- 3 Et quid si vendat hereditatem, ib. n. 36. & 53. 486
- 3 Jus patronatus ut veniat in contractu non gratuito, requiritur ut res, quae alienatur sit talis, quae sine expressione universalitatem, vel juspatronatus in se continet, ib. num. 23. & 40. 486
- 3 Jus patronatus ut transeat cum universalitate, requiritur ut universalitas sit realis, non verbalis, ib. n. 26. & 48. 486
- 3 Rotæ decisio in lucana juris patronatus refertur ib. n. 34. 486
- 3 Expenditur, ib. n. 47. & seqq. usque ad n. 53. 486
- 3 Juspatronatus transit ad haeredes quotcumque mediantes titulo universalis heredis, ib. n. 36. 486
- 3 Item transit in emptorem hereditatis, ib. n. 37. 486
- 3 Juspatronatus non transit mediante venditione, seu cessione etiam omnium bonorum, jurium & actionum, nisi sub dicta cessione tale quid universale vere comprehendatur, cui juspatronatus adhaereat, ib. n. 38. 486
- 3 Contrarium, ib. n. 44. & seqq. usque ad n. 53. 488
- 3 Jus patronatus transit cum universalitate temporalium sine consensu Episcopi, sive contractus sit gratuitus, sive non, ib. num. 45. 487
- 3 Jus patronatus transit cum hereditate vendita etiam in ea nihil aliud sit quam juspatronatus, ib. n. 49. 487
- 3 Jus patronatus transit cum universalitate non ministerio hominis, sed ministerio juris tanquam accessorium rei venditae, ib. num. 52. 487
- 3 Juspatronatus venit in legato omnium bonorum ib. n. 55. 488
- 3 Jus patronatus magis competit usufructuarie omnium bonorum, quam heredi, ib. n. 57. 488
- 3 Praescribitur universalitatem an praescribat jus patronatus ei immixtum, ib. n. 58. 488
- 3 Jus patronatus an transeat si exprimat in venditione universalitatis, ib. num. 59. & seqq. in fin. 488
- 3 Quid si exprimat declarativè, ib. n. 61. 488
- 3 Et quid si conjunctivè, ib. n. 62. 488
- 3 Et quid si vendatur villa cum jure patronatus, ib. numero 63. & seqq. 488
- 3 Et quid si vendatur villa & juspatronatus, ib. n. 64. 488
- 3 Jus patronatus est transitorium etiam ad extraneos haeredes in c. Perlatum, n. 12. de jurepatr. 478
- 3 Non tantum masculos, sed etiam foeminas, ib. n. 13. 478
- 3 Licet fuerit institutum per modum majoratus, ib. n. 14. pag. 478
- 3 Jus patronatus gentilium an extincta familia transeat ad extraneos haeredes, ib. n. 15. & seqq. usque in fin. 478
- 3 Juspatronatus concessum filijs videtur anegatum extraneis hanc qualitatem non habentibus, ib. n. 16. 478
- 3 Contrarium, ib. n. 19. 478
- 3 Declaratur, ib. n. 23. & 26. 478
- 3 Relictum filijs in eorum defectum non transit ad foeminas, sed Ecclesia remanet libera, ibidem num. 17. 478
- 3 Contrarium ibidem num. 19. 478
- 3 Declaratur ibidem num. 23. & 26. 478
- 3 Jus patronatus reservatum illis de familia taxativè ad extraneos haeredes non transit, ibidem num. 23. 478
- 3 Jus patronatus concessum illis de familia sine taxatione in eorum defectum transit ad haeredes extraneos, non ex provisione hominis, sed ex provisione legis, ib. n. 25. pag. 478
- 3 Jus patronatus an veniat in confiscatione bonorum in cap. Nobis, num. 11. de jure patr. 499

Jus patronatus Ecclesiasticum.

- 3 Jus patronatus origine laicale, si ex donatione laicorum

transfert in Ecclesiam, efficitur Ecclesiasticum in cap. Cum propter, num. 40. de jure patr. 500
 3 Jus patronatus competens universitati scholasticum, dicitur Ecclesiasticum si in ea sint plures Clerici quam laici; & e converso ibidem num. 47. 500
 3 Declaratur ibidem num. 70. 502
 3 Jus patronatus competens Prelato ratione temporalis domini quod habet Ecclesia, censetur Ecclesiasticum in cap. Querelam, num. 16. de elect. 251
 1 Prælati in dubio censentur Ecclesiam fundasse vel dotasse de bonis Ecclesiarum in cap. Querelam, num. 17. de elect. pag. 251

Jus patronatus quoad institutionem.

3 Episcopus an inter plures presentatos à Patronis laicis, teneatur instituire digniorem; an verò possit alteri gratificari in cap. Cum autem, num. 20. & seqq. usque ad num. 21. de jure patr. 492
 3 Quid si duo sint presentati à duobus patronis vel à duobus partibus patronorum, ibidem n. 22. usque ad num. 29. pag. 493
 3 Et quid si duo simul aut successivè sint presentati ab eodem patrono, ibidem num. 29. 493
 3 Episcopus inter duos presentatos à duobus patronis laicis potest alteri gratificari: imò & de extraneo providere, si ipsi sint quatuor menses, ibidem num. 25. 493
 3 Idem si patroni promiserint ab initio non variare, ibidem num. 26. 493
 3 Aut confenserint ut Episcopus habeat gratificationem, ib. num. 28. 493

Jus patronatus mixtum.

3 Jus patronatus mixtum regulatur ut Ecclesiasticum, quando Ecclesie vel Ecclesiasticæ personæ magis prodest in cap. Cum propter, num. 22. de jure patr. 499
 3 Declaratur ibidem n. 37. 500
 3 Jus patronatus mixtum quoad formam examinis per concursum, cur censetur potius laicale quam Ecclesiasticum, ibidem num. 41. 500
 3 Jus patronatus mixtum cum dubitatur an sit laicale vel Ecclesiasticum, attendenda est qualitas magis privilegiata & magis favens patronatui, ibidem num. 26. & 30. 499
 3 Jus patronatus mixtum censetur totum Ecclesiasticum quoad prescriptionem, ibidem num. 28. 500
 3 Item quoad tempus præfixum ad presentandum, ibidem num. 29. 500
 3 Sed quoad derogationem censetur totum laicale, ib. n. 30. pag. 500
 3 Item quoad reservationem, ibidem num. 32. 500
 3 Jus patronatus ex dotatione honorum laicalium & Ecclesiarum quale censetur, ibidem num. 49. & 71. 501
 3 Jus patronatus plurium laicorum & unius Clerici censetur Ecclesiasticum, si hoc magis prodest patronatui, ibidem num. 61. 501
 3 In jure patronatus mixto septem officialium laicorum nomine universitatis laicalis & trium Ecclesiasticorum privato nomine presentantium, an requirant probationes quas exigit Concilium Tridentinum in Potentibus, ibid. num. 74. & seqq. usque in finem. 502
 3 Laicus propter mixturam Clerici non debet privari jure suo, ibidem num. 35. 500
 3 Laici à fundationibus Ecclesiarum non sunt retrahendi, ibidem num. 43. 500
 Vide in verbo *Jus patronatus probatur.*

5 JUSTIFICATIO quid sit in c. Omnis, n. 10. de poenit. & remiss. 287
 3 JUSTITIA humana exemplatur à justitia Divina in cap. Fratemitatem, num. 51. de Sepultur. 279
 3 Justitia ex opere non consummatur, nisi etiam voluntas affuerit, cap. Dolentes, num. 43. de celebr. Missar. pag. 549
 3 JUSTUS, justior & perfectus perfectior fieri potest in c. Super specula, n. 14. de Magistris. 76
 3 JUVENIS dicitur quis ante sexagesimum annum quoad hoc ut possit cum eo super incestu dispensari in cap. Cum sis, num. 29. & 73. vers. Et ex his, de convers. conjug. pag. 410
 Vide in verbo *Senectus.*

L

1 Læso enormis vel magna judicatur Judicis arbitrio in c. Consuetudines, n. 12. de Consuet. 176
 1 Læso dici potest manifesta, si de illa constat per testes, vel alia legitima documenta in cap. Requisivit, num. 7.

de restit. in integr. 629
 1 Læse majestatis crimen an committat occidens Contiliarium Principis in cap. Ne iniuriis, numero 368. de Coniur. 73
 3 Læse majestatis crimen committitur etiam à conspirantibus in Baronem in cap. Nobis, num. 23. de jurepatr. pag. 496
 3 Læse majestatis crimen non committit non subdatus in cap. Ad falsarios, num. 19. de crim. falli. 168

Laicus quoad Decimas & Oblationes.

3 Laicis locari non potest administratio Ecclesie, nec decimæ vel obventiones in cap. Secundum, num. 12. Ne Cler. vel Monach. 623
 3 Nisi magna instante necessitate, ibid. num. 14. 623
 3 Sed bona temporalia vel mola Ecclesie, item fructus decimarum possunt eis locari, ibid. num. 13. 623
 3 Laici etiam hodie licite possunt decimas possidere, quas ab Ecclesiis obtinuerunt ante Conc. Lateranensem in cap. Cum Apostolica, num. 3. de his que sunt à Prælat. 198
 3 Laicus in preceptione decimarum non potest se tueri immemorabili prescriptione, sed necessarius est titulus, ibid. num. 5. & seqq. 198
 3 Laici nec ante, nec post Conc. Lateranensem fuerunt decimarum capaces, ibid. num. 10. 198
 3 Laicus potest esse Collector oblationum & fructuum decimarum, non jure proprio, sed ex deputazione Parochi & tanquam nudus minister, in c. Pastoralis, num. 21. de his, que sunt à Prælat. 202
 3 Confraternitates Laicorum ex consuetudine possunt recipere oblationes, dummodo nihil sibi appetant, sed in pios usus totum convertant, ibid. num. 22. 202
 3 Laico Domino muri, ubi S. Imago depicta est, non potest Episcopus concedere, ut oblationes dispenset ad libitum suum, ibid. num. 23. 202
 3 Laicis non licet de Altari immediatè oblationes accipere, ibidem num. 43. 203
 Vide in ver. *Oblationes.*
 Et in ver. *Decimarum consuetudo.*

Laicus quoad Domicilium.

3 Laicus potest de uno in alium Episcopatum transferre domicilium etiam non habita prioris Episcopi licentia in cap. Significavit, n. 2. & seqq. de Paroch. 291
 3 Laicus potest liberè domicilium transferre tam quoad temporalis, quam quoad spiritualia, ibidem num. 5. 291
 3 Non tamen potest ex contemptu propriam Parochiam dimittere sine translatione domicilii, ibidem numero 6. pag. 291
 Vide in ver. *Domicilium.*

Laicus quoad Electionem.

1 Laici possunt interesse electionibus Clericorum ex privilegio, non autem ex consuetudine etiam immemorabili in c. Quisquis, num. 16. de elect. 271
 1 Laicus non potest interesse autoritative ad aliquem actum jurisdictionis exercendum, ibid. num. 28. 272
 1 Potest tamen extra aulam Capituli assistere electionibus ad protegendum etiam armata manu, ib. n. 29. & 31. 272
 1 Laica potestas an possit in ipsa aula Capitulari assistere electionibus, ne veniant ad arma vel aliud scandalum oriatur, ibidem n. 30. & seqq. usque in fin. 272
 1 Laicorum preces & acclamationes sunt in electionibus prohibite, ibid. num. 34. & 39. 272
 1 Laici excludendi sunt à Collegiis Ecclesiis, ubi electiones celebrantur, ibidem num. 35. & 37. 272
 1 Laicus Princeps vel potestas ut intersit electionibus, non est usus, sed abusus, ibidem num. 36. 272
 1 Laici in electione Prælati admitti possunt non ad coeligendum, sed ad protegendum electores etiam armata manu in c. Mallana, n. 7. de elect. 280
 Vide in ver. *Electio per abusum laice potestatis.*

Laicus quoad forum.

1 Laici non miserabiles nunquam possunt in eorum causis temporalibus contra laicos directo & principaliter ad Ecclesiam recurrere in cap. Significavit, num. 71. & 48. de off. deleg. 499
 1 Nisi quando in provincia nullus erat Iudex secularis vel si extat, recusat, aut negligit justitiam administrare, ibidem num. 74. 497
 1 Idem si Iudex non extet in civitate, ibid. num. 75. 499
 1 Promotus

1 Laici non miserabiles regulariter nec habite nec actu sunt de foro Ecclesie, ibidem num. 84. 500
 3 Laicus in delictis Ecclesiasticis vel mixti fori efficitur de foro Ecclesie in cap. Pervenit, num. 20. de adult. pag. 136
 3 Laicus eodem modo sortitur forum Episcopi ratione delicti ac ratione contractus, ibidem num. 32. 137
 2 Laicus an & quando pro rebus Ecclesie vel Clerici conveniri possit coram Iudice Ecclesiastico in cap. Si Clericus, num. 1. de foro comper. 44
 2 Laicus pro rebus Clerici vel Ecclesie, si id non neget, conveniri potest coram Iudice Ecclesiastico, ibidem num. 25. 45
 2 Laici detinentes res Ecclesie vel Clerici, dicuntur quali sacilegi & malefactores Ecclesie, ibidem num. 26. 45
 2 Laico contra Laicum Papa non concedit litteras, nisi in certis casibus, ibidem num. 37. 46
 1 Laici adulteri possunt ab Episcopo excommunicari & in Monasterium detrueri in c. Perniciosam, n. 16. de offic. Ordin. 506
 1 Laicus ad observationem pacti cogi potest per Ecclesiam, saltem indirectè & per Evangelicam denunciationem in cap. Antignos, n. 13. & 25. de pactis. 587
 3 Laicus propter mixturam Clerici non debet privari jure suo in cap. Cum propter, num. 35. & 42. de jure patr. pag. 500
 2 Laicus potest prorogare jurisdictionem Iudicis alieni etiam sine consensu Iudicis proprii, Clericus autem non potest & cur in cap. Significavit, num. 13. & 37. de foro comper. 66
 2 Laicus in causa spirituali an possit prorogare jurisdictionem Iudicis non sui, ibidem num. 17. 68
 3 Laici qui non sunt de temporali jurisdictione Ecclesie, non tenentur potestati Ecclesiasticæ obedire in non concernentibus animam in c. Significavit, n. 18. de præb. pag. 76
 1 Laici in merè temporalibus & profanis non ligantur Constitutionibus Canonis, nisi in teris Ecclesie in cap. Canonum statuta, num. 92. de constit. 20
 1 Laici potest Ecclesia incidere ferias in actu ex cuius exercitio arguitur quedam quasi irreverentia Altissimi in c. Treugas, num. 5. de Treuga & pace. 580
 Vide in verbo *Episcopus quoad jurisdictionem in laicos*; & in verbo *Papa potestatis, communita.*

Laicus in fraudem factus Clericus vel Professus.

1 Laici qui sine ulla fraude factus est Clericus, an iudicari & puniri possit à Iudice seculari pro obligationibus contractis vel delictis commissis ante Clericatum in cap. Magnus, num. 25. & 64. de oblig. ad ratioe. 448
 1 Laicus Conventus in Curia seculari qui postea factus est Clericus, an pro illa causa à Iudice laico iudicari & puniri possit, ibidem num. 41. & seqq. usque ad n. 77. pag. 450
 1 Theorica notabilis Joannis Andreæ à Doctores approbata super jurisdictione in laicum, qui sit pendente effectus est Clericus vel professus, ibidem num. 51. 451
 1 Laicus qui dum detineatur in carcere Curie secularis factus est Clericus vel professus, potest à Iudice laico distingui & puniri etiam in persona, ibid. num. 52. & 85. 451
 1 Laicus post commissum delictum sine ulla fraude prima tonsura initiatus, omnino eximitur à jurisdictione Iudicis laici tam quoad personam, quam quoad bona ex sententia Sacre Congregationis Concilii, ib. n. 64. 453
 1 Sed si in fraudem eximitur nihilominus quoad personam, ibid. num. 65. 453
 1 Sed non quoad bona, ibid. num. 71. 453
 1 Præcedere tamen debet declaratio super fraude, ibidem num. 74. 454
 1 Quæ declaratio pertinet ad Iudicem Ecclesiasticum, ib. vers. Quinta conclusio. 454
 1 Laicus conventus in Curia seculari, qui postea in aliqua Religione professionem emittit, an possit pro illa causa à Iudice laico iudicari & puniri, ib. n. 77. & seqq. 454
 1 Et quid infra annum probationis, ibid. num. 79. 454
 1 Et quid in eo qui factus est Becherus vel Tertiarus, aut miles S. Gaudenti, ibid. num. 80. 454
 1 Laicus inquisitus & carceratus in Curia seculari & postea dimissus sub fide Iustitie de se representando, si interim fuerit ordinatus, an possit pro causa illa à Iudice laico ad carceres revocari & puniri, ibid. num. 84. & seqq. 455
 1 Laicus in exilium pulsus à Iudice seculari cum hoc, ut si exilium non servaret, incidere in penam trimeritum, si postea ordinatus exilium non servaret & profertur ab I. guan. Repetit.

eodem Iudice in carcerem conjectus fuerit, an sit remittendus ad Iudicem Ecclesiasticum, ibid. n. 89. 456
 3 Laicus effectus Clericus vel Monachus post commissum delictum subest Iudici seculari præventi quoad bona, sed non quoad personam in c. Cum capella, num. 24. de priv. 236
 1 Ordinatus in fraudem fori secularis an pro maleficio commissis ante Clericatum coerceri & puniri possit à Iudice laico in cap. Magnus, num. 28. & num. seqq. usque ad num. 35. & 65. de oblig. ad ratioe. 448
 3 Ordinatus post commissum delictum & causam præventam in foro laicali, non gaudet fori privilegio in cap. Omnis, num. 100. de poen. & remiss. 293
 1 Promotus in fraudem non potest à Iudice laico personatim distingui, nisi persona sit præventa in c. Magnus, num. 32. 51. & seqq. & 71. de oblig. ad ratioe. 449
 1 Cognitio an Clericus fuerit ordinatus in fraudem spectat ad Iudicem Ecclesiasticum & interim Iudex laicus non potest procedere, ibid. n. 33. & seqq. & 74. 449
 1 Fraus an præsumatur ex hoc solo, quod quis fuerit ordinatus post maleficio commissum, an verò requiratur, ut ante Clericatum fuerit in Curia seculari convensus vel accusatus aut in crimine deprehensus, ib. num. 35. & seqq. usque ad n. 41. & 72. 449
 1 Quid, si fuerit ordinatus longe post commissum delictum, ibid. num. 36. 449
 1 Et quid si incontinenti, ibid. n. 38. 449
 1 Clericus qui post questionem sibi motam in foro seculari ordinatus est, non spontè, sed tractus à Superiore, an in illa causa teneatur coram Iudice laico respondere; ibid. num. 63. 452
 1 Clericus post delictum in fraudem promotus, an sit degradandus & tradendus Curie seculari personaliter puniendus, ibid. num. 66. 453
 Vide in ver. *Clericus quoad fori privilegium.*

Laicus quoad immunitatem Ecclesiarum.

5 Officiales laici relegantes personas Ecclesiasticas excommunicantur ab Urbano Sexto, eorumque civitates & terre supponuntur Ecclesiastico interdictio in c. Responso, num. 45. de sent. excomm. 339
 1 Laicus nullo unquam tempore potest præscribere jus decimandi, nisi concurrente fama privilegii in c. Consuetudines, num. 55. de consuet. 179
 1 Item nec per immemorabile acquirit jus nominandi Cappellanos amovibiles in Parochialibus Ecclesiis, nisi cum prædicta fama, ibid. num. 56. 178
 1 Secus post Bullam Urbani VIII. ibid. num. 57. 178
 1 Laicorum attentata contra Ecclesias ac personas Ecclesiasticas etiam ad immemorabile & cum fama privilegii, sunt ipso jure nulla, ibid. num. 69. 179
 3 Laici Collectas imponentes Ecclesiis vel Clericis vel jurisdictionem illorum usurpantes, si moniti non desistant excommunicati sunt cum suis fautoribus in cap. Non minus, num. 1. 33. & 36. de Imm. Eccl. 594
 3 Laici Collectantes Ecclesias vel Clericos aut Prælatum jurisdictionem impediendes non sunt excommunicati ex hoc cap. Nisi post canonicam monitionem se non correxerint, ibid. num. 33. 598
 3 Et sufficit unica monitio, ibid. num. 34. 598
 3 Sed hodie ex Bulla Cœne sunt excommunicati ipso jure, ibid. num. 36. 598
 1 Laici super Ecclesiis, eorumque personis ac bonis nullam habent jurisdictionem in cap. Quæ in Ecclesiarum, n. 26. 26. & 31. de constit. 59
 Vide in ver. *Immunitas.*
 Et in ver. *Statutum laicorum quoad res & Personas Ecclesiasticas.* Et in ver. *Conjunctio contra Ecclesiam.*
 Et in ver. *Lex Cruelis.*
 Et in ver. *Ecclesia, quoad immunitatem.*

Laicus quoad onera.

5 Laicus tenetur ad onera laicalia pro emphiteusi Ecclesie in cap. Ut privilegia, num. 22. de priv. 249
 3 Laici non tenentur ad impositiones Clericorum, nisi recipiant communes utilitates vel necessitates in c. Non minus, num. 46. de imm. Eccl. 597

Laicus quoad Spiritualia.

1 Laico delegari non potest causa spiritualis, nisi per Papam in c. Contingit, num. 3. de Arbitr. 640
 1 Laici spiritualia negotia tractare non debent, ib. n. 4. 647
 1 Declaratur ibid. num. 29. 648
 1 Laicus nec incidenter potest esse arbiter in causa spirituali, ibid. num. 7. 649